

Lunds stift

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
MED ÅRSREDOVISNING 2017

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

VISION OCH PRIORITERINGAR	5
BISKOPSSTABEN	12
DIREKTORSSTABEN	15
AVDELNING FÖR SAMVERKAN	21
AVDELNING FÖR FÖRSAMLINGSUTVECKLING	23
AVDELNING FÖR EGENDOMSFÖRVALTNING	25
GEMENSAMMA PERSONALKOSTNADER	26

ÅRSREDOVISNING

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	29
FLERÅRSÖVERSIKT	38
RESULTATRÄKNING	39
BALANSRÄKNING	40
EGET KAPITAL	42
KASSAFLÖDESANALYS	43
NOTER	44
REVISIONSBERÄTTELSE	56
STIFTSSTYRELSE	59
STIFTSFULLMÄKTIGE	60

INLEDNING

2017 VAR ETT ÅR med som vanligt många händelser. Det som stannar i minnet är väl framförallt några saker som inte ingår i förväntade mönster. Boken "Levande Relation" släpptes på Kulturnatten i Lund och vill fästa uppmärksamhet på bönen. Den 31 oktober uppmärksammade de flesta lutherska kyrkor i världen 500 års minnet av Luthers 95 teser. I Lund firade vi ettårsminnet av den historiska gudstjänsten 2016 då Lutherska världsförbundets president och påve Franciscus möttes i Lunds domkyrka tillsammans med Lunds stifts biskop, vår ärkebiskop och Stockholms katolske biskop. Den så kallade #metoo-rörelsen tände ett ljus som blottlade en mängd sexuella övergrepp och maktmissbruk på ett sätt som öppnar för ett framtida bättre arbete med frågor kring just övergrepp, maktmissbruk, människovärde och synd.

Budgeten för 2017 har i allt arbete i Lunds stift relaterat till stiftets vision *Bottna i nåden, skapa i världen*. Det är på denna vision och dess undertexter prioriteringarna vilar. Prioriteringarna accentueras av det som biskopen pekar på som angeläget i sitt herdebrev "Kallad till kärlek". För Lunds stift innebär det att stiftet ska främja en fördjupning av vår tro och vår förståelse av vem Gud är och vad Gud gör mitt ibland oss för att kyrkan ska kunna vara tydlig i samhället. Stiftet ska bidra till att vi är en kyrka som är aktiv i samhället på olika sätt och visar en väg från ord till handling. I allt det vi gör är kommunikation en bärande tanke. Barn och unga är prioriterade i allt främjandearbete. Utbildningar för unga ledare som ger möjlighet till engagemang och delaktighet, utvecklingsarbete med de kristna förskolorna i stiftet och arbete kring konfirmandfrågor och skolarbete är andra viktiga delar. Uppdraget är att vara en viktig del i kunskaps- och erfarenhetsuppbyggnaden och att medverka i utbildningar och metodutveckling.

De prioriteringar som fastlades 2011 har gällt även under 2017. Dessa är dop och undervisning, satsning på medlemmen och städerna, ledarskap och kvalitet, vars mål och resultat i relation till prioriteringarna redovisas i textavsnittet Verksamhetsmål.

Under året har nya prioriteringar tagits fram i en gedigen process som har haft sin utgångspunkt i vad som lyfts fram i församlingsinstruktioner och omvärldsanalys. I detta arbete involveras förutom stiftsstyrelsen också kontraktsprostarna och medarbetare från stiftskansliet. Beslut om nya prioriteringar togs av stiftsfullmäktige i maj 2017 för den kommande mandatperioden.

Stiftskansliet har omorganiserats under 2017. Stiftsstyrelsen beslutade i februari om en omorganisation av Lunds stiftskansli. Syftet var att få en mer flexibel och behovsorienterad stiftsorganisation som bättre kan anpassa verksamheten till de krav och förväntningar som finns idag och framöver. Kansliet behöver arbeta i nära kontakt med församlingarna för att kunna bistå med stöd, inspiration och utveckling utifrån behov, samt att kunna bidra till en gemensam helhetsbild. Budgetens ram, intäkt- och utgiftsposter är oförändrade, den organisationsstruktur som angavs i 2017 års budget upphörde per den 2 april 2017.

Detta får konsekvenser för verksamhetsberättelsen: Verksamhetsberättelsen följer den nya organisationens struktur. Jämförelser per huvudprogram mellan budget och verksamhetsberättelse är därmed inte möjliga.

Lunds stift har dessutom arbetat för att främja Lunds stifts församlingar med riktat församlingsbidrag för administrativ samverkan samt med den kyrkoantikvariska ersättningen.

2017 har som tidigare varit ett bra år för prästlönertillgångarna. Utdelningen för 2017 föreslås bli densamma som de senaste två åren, det vill säga 72 mkr. Av utdelningen delas 36 mkr ut till församlingarna och 36 mkr tillfaller utjämnings-systemet.

Det sammanlagda resultatet för Lunds stift är ett överskott om 4,2 mkr. Måluppfyllelsen i verksamhetsplanen är överlag mycket god. Nu tar Lunds stift nya tag inför framtiden genom sitt arbete med de nya prioriteringsområdena och att utveckla stiftskansliets arbete.

De ovan nämnda arbetsuppgifterna har involverat förtroendevalda och medarbetare i stiftsorganisationen och många av Lunds stifts församlingar. Om detta och mycket annat som skett under 2017 finns att läsa i detta dokument. Det är vår förhoppning att våra gemensamma arbetsinsatser under året varit till gagn för Lunds stift och för vår gemensamma kallelse till kärlek. Med dessa ord vill vi inspirera till ett studium av vad som i övrigt redovisas av vad som gjorts under 2017.

Biskop Johan Tyrberg

Stiftsdirektor Lena Simonsson-Torstensson

Verksamhetsberättelse

LUNDS STIFTS VISION OCH PRIORITERINGAR

LUNDS STIFTS VISION

Bottna i nåden, skapa i världen

Inspirera lärande och samlas kring hoppet ...

... med dopet som grund...

... för att möta livets och världens utmaningar

Prioriteringarna accentueras av det som biskopen pekar på som angeläget i herdabrevet ”Kallad till kärlek”. För Lunds stift innebär det att stiftet ska främja en fördjupning av vår tro och vår förståelse av vem Gud är och vad Gud gör mitt ibland oss för att kyrkan ska kunna vara tydlig i samhället. Stiftet ska bidra till att vi är en kyrka som är aktiv i samhället på olika sätt och visar en väg från ord till handling. Stiftet ska genom främjande och tillsyn verka för fungerande församlingar med ett utvecklat ledarskap för att kyrkan som organisation ska kunna leva. I allt det vi gör är kommunikation en bärande tanke.

UPPDRAG OCH UTMANINGAR

Omvärlden är stadd i ständig förändring och det ställer Svenska kyrkan inför utmaningar, såväl teologiska, ekonomiska som organisatoriska. Organisationen ska tjäna kyrkan och därför måste alla delar av Svenska kyrkan agera ansvarsfullt inför de utmaningar som finns. Medlemsutvecklingen i kombination med den ekonomiska utvecklingen i stort påverkar kyrkans ekonomi, och av allt att döma kommer intäkterna från kyrkoavgiften kontinuerligt att minska.

Den mest påtagliga utmaningen är en följd av den ökade folkomflyttningen i världen. Här ökar förväntningarna på kyrkan, både som stöd för asylsökande och flyktingar och som en barmhärtig miljö. Kyrkans diakoni gör inte någon åtskillnad på människor.

En annan utmaning är att människor har liten kunskap om kristen tro och livshållning. Undervisnings-, dop- och missionsarbetet behöver därför intensifieras i stiftets församlingar. Gudstjänstlivet i stiftets församlingar ska främjas och människor ska ges möjlighet att växa i sin tro.

Kyrkan främjar, utifrån sin skapelsetro, en hållbar utveckling för hela planeten när det gäller klimat, resurser, utveckling och rättvisa. Lunds stift stödjer församlingarnas arbete när det gäller miljö, hållbar fastighetsförvaltning, social hållbarhet i form av diakoni och internationellt arbete och vill bidra till etiska, existentiella och teologiska reflektioner kring en hållbar utveckling.

Kraven på tydlig och lättillgänglig information ökar i det alltmer

Verksamhetsberättelse

informationsintensiva samhället. Svenska kyrkans röst måste vara tydlig och väcka uppmärksamhet.

Dessa utmaningar har inom de fastlagda prioriteringarna legat till grund för verksamhetsmålen för 2017. De prioriteringar som fastlades 2011 gäller även under 2017. Dessa är dop och undervisning, satsning på medlemmen och städerna, ledarskap och kvalitet.

OMORGANISATION AV LUNDS STIFTSKANSLI

Stiftsstyrelsen beslutade i februari om en omorganisation av Lunds stiftskansli. Syftet var att få en mer flexibel och behovsorienterad stiftsorganisation som bättre kunde anpassa verksamheten till de krav och förväntningar som finns idag och framöver. Kansliet behöver arbeta i nära kontakt med församlingarna för att kunna bistå med stöd, inspiration och utveckling utifrån behov, samt att kunna bidra till en gemensam helhetsbild.

Omorganisationen ger förutsättningar att samordna för effektiva lösningar, är tydlig utifrån ett församlingsperspektiv och tar tillvara den kompetens och det goda arbete som finns. Arbetet med att formulera konkreta och mätbara mål går vidare och förstärks genom den nya organisationen. Organisationens består av tre avdelningar som benämns *avdelning för samverkan*, *avdelning för egendomsförvaltning* och *avdelning för församlingsutveckling*. Två staber inrättades, en *biskopsstab* som leds av biskopen och en *direktorsstab* som leds av stiftsdirektorn.

Organisation- och rättsavdelningen togs bort som egen avdelning, stiftsjuristerna och assistent ingår i direktorsstaben, personalspecialist och organisations- och ledarutvecklare kom att ingå i avdelningen för församlingsutveckling och stiftsarkivarien övergick till avdelningen för samverkan. Kommunikationsavdelningen togs bort som egen avdelning och kommunikatörerna ingår i direktorsstaben.

Avdelningen för samverkan består av de olika samverkansformerna GIP (Gemensam it plattform)/GAS (Gemensam administrativt stöd)/GADD (Gemensamt arkiv diarie- och dokumenthantering)/fastighetsstöd och samverkande inköp för att få en samlad grupp med kompetens inom områdena. Det innebär att den personal som ingått i teamet Hållbar utveckling kom att ingå i avdelningen för samverkan tillsammans med stiftsantikvarierna och assistent som arbetar med den Kyrkoantikvariska ersättningen.

Detta får följande konsekvenser för verksamhetsberättelsen:

- Budgetens ram, intäkts- och utgiftsposter är oförändrade.
- Den organisationsstruktur som angavs i 2017 års budget upphörde per den 2 april 2017.
- Verksamhetsberättelsen följer den nya organisationens struktur. *Jämförelser per huvudprogram mellan budget och verksamhetsberättelse är inte möjliga.*
- Det görs därför ingen redovisning av det ekonomiska utfallet per huvudprogram.

VERKSAMHETSMÅL FÖR 2017

Budget 2017 fastställde mål för verksamheten. Mål och resultat anges i relation till prioriteringarna.

Dop

Mål och resultat

- 2017 ska förberedelser för en satsning på dopuppföljning och mission göras på utvecklingsavdelningen.

En omfördelning av arbetsuppgifter kring dopuppföljning har påbörjats. En stiftsadjunkt för mission har rekryterats. Dopkurs har genomförts i två stift, en konferens kring dopkommunikation har genomförts liksom kontraktsutbildning kring barnens plats i gudstjänsten.

- Dopets kallelse till tjänst omfattar alla, men ett särskilt mål under 2017 är att öka antalet som visar intresse för kyrklig tjänst i Lunds stift.

Antalet som lämnat in intresseanmälan för kyrklig tjänst i Lunds stift har ökat under året, från 27 till 29 (2016 inom parentes), 6 präster (4), 9 diakoner (13), 7 pedagoger (6), 7 musiker (4).

- Dopets kallelse till närvaro i samhället ska gestaltas genom ett fortsatt stöd till och främjande av diakoni. Under 2017 görs en extra satsning med bidrag till lönekostnader till församlingar som inrättar nya diakontjänster under året. Målet är att öka antalet diakoner i Lunds stift.

Totalt fyra bidrag till diakontjänster beslutades av stiftsstyrelsen. Antalet diakonbefattningar i stiftet ökade till 117 (113). Lunds stifts beviljade medel, som ger bidrag till diakonalt stöd via församlingarna till människor i utsatthet, omfattade totalt 4,1 miljoner kronor. En samverkan med Open Skåne kring att kommunicera församlingarnas diakonala arbete påbörjades.

- Under 2017 ska de bidrag som ges via Kyrkostyrelsen för arbete med asylsökande och flyktingar i stiftets församlingar förbrukas på ett ändamålsenligt sätt.

Kyrkostyrelsen beviljade 4,34 miljoner kronor att fördelas till församlingar och pastorat. Samtliga medel fördelades till 31 församlingar/pastorat, i enlighet med direktiven.

Undervisning

Mål och resultat

- Vid utgången av 2017 ska planer för lärande och undervisning ha påbörjats i de 23 projektförsamlingarna i projektet Inspirera lärande och samlas kring hoppet.

Samtliga församlingar utom en, som inte slutfört sitt lärandeprojekt, har påbörjat planerna.

Verksamhetsberättelse 2017

- *Lunds stift ska genomföra sin del av samverkan kring de sex Dela tro – dela livprojekt man deltar i.*

Lunds stift har genomfört sin del i sju Dela tro – dela livprojekt: Frivilligakademin, Framtiden bor hos oss, Handbok för arbete med vuxen-katekumenat, Kyrkorumspedagogik, Domkyrkan och gymnasieskolorna, Lärandefestivalen samt Dansa tro – dansa liv.

- *Den nationella Lärandefestivalen ska genomföras med minst 400 deltagare. Deltagandet uppgick till 411 betalande, 65 medverkande och 50 funktionärer, sammanlagt 526 personer.*

- *Det riktade församlingsbidraget för 2014 med syfte att öka samverkan kring undervisning för barn- och unga ska förbrukas under 2017.*

Sammanlagt 19 projekt har genomförts, och 83 % av medlen har förbrukats.

Medlemskap

Mål och resultat

- *Under 2017 ska kommunikationen inför kyrkovalet samordnas och medlemmarnas medvetande om valet stärkas.*

Kommunikationen samordnades och detta avspeglas i att antalet röstande i Lunds stift ökade med 4,39 procentenheter till 16,77%.

- *Lunds stift ska samverka med Svenska Kyrkans Unga kring att få unga att delta i kyrkovalet.*

Svenska Kyrkans Unga genomförde en kampanj på Instagram.

- *Lunds stift ska vidareutveckla främjandet av församlingarnas arbete med ideellt engagemang.*

Fjorton församlingar/pastorat har under 2017 deltagit i kursen *Att leda ideella*. Två arbetslagsutbildningar och två inspirationsdagar i församlingar har genomförts. Beslut om uppdragsforskning på Ersta Sköndal Bräcke högskola kring idealitet i Lunds stifts församlingar fattades under 2017.

- *Stöd till församlingarnas utbildning av ideella ska fortsätta att ges under 2017.* Lunds stift har i samverkan med Jämshögs folkhögskola och Sensus genomfört åtta utbildningsdagar för ideella i församlingarna, inom Dela tro – dela livprojektet Frivilligakademin, som nu benämns Ideell i kyrkan.

- *Stöd ska ges till närvaro på sjukhus och i kriminalvård och till samordning av militärsjälavården.*

Tjänsteköp av samordning samt utbetalning av bidrag till församlingar/pastorat med sjukhus- och fängelsekyrka om totalt 8,2 miljoner har gjorts under 2017.

Städerna

Mål och resultat

- *Lunds stift ska samverka och bidra till arbetet inom Skåne Stadsmission och Open Skåne och vara en dialogpartner till andra organisationer som syftar till ökad social sammanhållning i stiftet.*

Lunds stift har representerats i styrelserna och bidragit med medel till Skåne Stadsmission och Open Skåne. Därutöver har samverkan skett med myndigheter, folkbildningen, universitet och högskolor och den ideella sektorn, särskilt inom området integration och social ekonomi.

Ledarskap

Mål och resultat

- *Under 2017 ska arbetet med stöd och utbildning inom området verksamhetsledning och verksamhetsstyrning i församlingar och pastorat öka.*

Arbetet har systematiserats, utbildningar kring organisation, arbetsmiljö och ledarskap har genomförts, bland annat UGL. Arbetshandledning och coachande samtal för 40 personer har genomförts. Därutöver har Självårdscentrum genomfört handledning för 67 personer och grupphandledning för ytterligare 88.

- *Det strategiska ledarskapsprogrammet ska erbjudas samtliga nytilträdde kyrkoherdar. Med enstaka undantag ska dessa också delta i programmet.*

Sammanlagt 12 av 16 möjliga har deltagit i programmet. Av dem som inte deltog var tre tidigare kyrkoherdar, som bytte tjänst. En person ska följa programmet under 2018.

- *Ungas ledarskap ska främjas genom ledarutbildningar och samverkan med Svenska Kyrkans Unga.*

Samverkan har skett med Svenska Kyrkans Unga i Lunds stift. Sammanlagt 81 unga konfirmandledare genomförde utbildning, och i snitt 35 unga ledare deltog i utbildningshelgerna inom Unga med uppdrag. 23 deltog i en resa till Israel.

- *Svenska Kyrkans Unga och Lunds stift ska samverka kring att få unga att engagera sig som förtroendevalda.*

Samverkan har inte genomförts.

Kvalitet

Mål och resultat

- *Kyrkovalet 2017 ska självklart genomföras korrekt och på utsatt tid, men också med målet att ha en god tillgänglighet för dem som röstar.*

Valarbetet – utbildningsinsatser, registrering av nomineringsgrupper och kandidater samt den slutliga sammanräkningen – fungerade väl och vid utvärderingen har vissa erfarenheter noterats som kommer att vara till hjälp vid kommande kyrkoval. En ökning av valdeltagandet med 4,39 procentenheter, från 12,38% 2013 till 16,77% 2017 tyder på att tillgängligheten för den som röstar är god.

Verksamhetsberättelse 2017

- *Införandearbetet kring gemensam IT-plattform fortsätter under 2017 med målet att 85% av Lunds stifts anställda ska vara anslutna till GIP vid utgången av 2018.*

Vid slutet av 2017 var 60 enheter införda i GIP, det vill säga 54%. I verksamheten med GIP under 2017 är sex nya församlingar/pastorat införda och en stor migrering av samtliga församlingar/pastorat till ny version av GIP har genomförts. Vidare har vi haft en ökad samverkan med några församlingar/pastorat genom att anlita tekniker för migreringsarbetet från dessa. Denna samverkan bedöms som en framgångsfaktor för Lunds stift och har uppmärksammats positivt vid en utvärdering av arbetet i GIP på nationell nivå.

- *Inom hållbar utveckling ska fem nya församlingar påbörja miljödiplomeringsarbetet.*

Under 2017 har en kyrka och ett större pastorat fått miljödiplom för fas 1 och en församling har genomgått extern revision efter fas 3. Dessutom har inledande samtal förts med två andra stora pastorat som vill påbörja ett miljödiplomeringsarbete, vilket i det ena fallet resulterade i ett beslut i kyrkorådet. Vi har också deltagit i ett diplomeringsråd på nationell nivå och är med i arbetet med att utveckla Miljödiplomeringsverket. Detta är ett arbete som fortsätter under 2018.

- *Ett nätverk avseende fastighetsförvaltning för förtroendevalda ska startas under 2017.*

Genom kyrkomötets beslut Gemensamt ansvar har fastighetsfrågorna i stort fått hög prioritet under 2017. Under året har mycket förberedelsearbete skett tillsammans med nationell nivå och samtliga stift. Nätverksbyggande för förtroendevalda är framflyttat till den nya mandatperioden 2018–2021.

Sammanfattningsvis var måluppfyllelsen hög. Målen som formuleras behöver fortfarande bli mer utvärderingsbara. Arbetet med att formulera och följa upp konkreta mål fortskrider i stiftsorganisationen.

INTERNATIONELLA UTSKOTTET

Internationella utskottet är utsett av stiftsstyrelsen för att främja och inspirera det internationella arbetet samt för att stimulera församlingarna till ett ökat internationellt engagemang. Utskottet sammanträdde sex gånger, varav ett heldagssammanträde. Två ledamöter per år deltar i den nationella arbetskonferensen för det internationella arbetet. De fyra ledamöterna i internationella utskottet som kommer ifrån frivilligarbetet fick förnyat förtroende för den kommande mandatperioden.

Det internationella utskottet såg att det även fortsättningsvis behövs ett stiftsövergripande och främjande nätverk för det internationella arbetet, som är knutet till kontrakten. Vårens kontraktsombudssamling med 21 deltagare under temat Nya former – Ny strategi genomförde första delen av en framtidsverkstad där hinder för att nå målet ”Ett livskraftigt internationellt arbete i Lunds stifts

församlingar” identifierades. Höstens samling slutförde Framtidsverkstaden. Frågor om mandat och uppgift fördes fram, men det råder ännu ovisshet om hur arbetet ska drivas vidare.

Lunds stift fick möjlighet att sända ut tre praktikanter till North Eastern Diocese i Tanzania, detta efter en rekognoseringsresa. Praktikanterna genomförde en uppskattad blogg ”Asante Irente”. Elsa Foisack kunde placeras vid stiftets universitet SEKOMU inom ramen för programmet Volontär i den Världsvida kyrkan.

Arbetsgruppen kring vänstiftsarbete med Evangelische Kirche in Mitteldeutschland träffades till sammanträde vid fem tillfällen. Flera resor genomfördes. Den 30 april medverkade biskop Johan Tyrberg vid prästvigning i Wittenberg och signerade ett reviderat avtal med Biskop Ilse Junkermann. Lunds stifts dopprojekt presenterades vid ett par seminarier under Världsutställningen i Wittenberg och Lunds stift var representerat i studieveckan ”Today’s importance and challenges of the Reformation”. Pilgrimage of Justice and Peace genomfördes i Lunds stift den 5–9 september på temat flykting och migration.

Luinätverket träffades till fem möten under året. Kontinuerlig kontakt hålls med stiftsledningen i exil och i Lui, och med samarbetspartner IBBY och CUAMM, den nationella nivån Sydsudanarbete och med Luistiftets amerikanska och brittiska vänstift i den rådande svåra situationen.

Stiftets nätverk kring vänrelationen med palestinska kristna arrangerade en dag kring Mellanöstern som ett samarbete mellan Lunds stift, Sensus, Lunds pastorat och Torna kontrakt med ett 80-tal deltagare. SKUL sände en deltagare till Sabeels Internationella konferens. På grund av det oroliga läget sändes inga volontärer till Wiams sommarläger men organisationen fick ekonomiskt bidrag. Ett ekumeniskt projekt tillsammans med Sensus och Bilda för att uppmärksamma World week of Peace in Israel and Palestine genomfördes 22–28 september.

Under våren 2017 var två stipendiater från Tanzania i Hörby respektive Asarums församlingar och två stipendiater från Filippinerna i Broby-Emmislöv respektive Höörs församlingar. Maja Väpnare från Ung i den världsvida kyrkan hade projektjänst i stiftet och genomförde 26 informationsuppdrag och träffade drygt 820 personer i alla åldrar. Två stipendiater från stiftet var utsända under hösten till Brasilien och Costa Rica.

Fasteupptakten i Svedala med tema ”Mat och miljö hör ihop” med kontraktsombuden i Bara och Skytts kontrakt som värdar och Höstmötet ”Ett barn är oss fött” i Helsingborg med kontraktsombuden i Helsingborg och Luggude som värdar, fungerade väl.

Genom kontot för Internationell Mission och Diakoni avsätts pengar för stiftets ekonomiska stöd till Internationella projekt. Hälften av summan 100 000 kronor går direkt till Svenska kyrkans internationella arbete, medan hälften av summan bereds i internationella utskottet för beslut i stiftsstyrelsen. Wiam i Betlehem fick 50 000 kronor som bidrag till sitt sommarläger för barn i Betlehemsområdet och 50 000 kronor som bidrag till julaktiviteter för barn och äldre.

Verksamhetsberättelse 2017

BISKOPSSTABEN

Biskopen är stiftets främsta företrädare och ordförande i stiftsstyrelsen och domkapitlet. Biskopen ansvarar för ledning i stiftet och tillsyn över att kyrkoordningen följs. En biskop ska i enlighet med sina vigningslöften ”viga och visitera, uppsöka, rådslå, lyssna och besluta och i allt han gör styrka Guds folk i kallelsen att tyda tidens tecken”. Biskopen ansvarar också för att Guds ord förkunnas och att sakramenten förvaltas enligt kyrkans bekännelse och ordning. Biskopen, såsom stiftets ledare, ska enligt kyrkans ordning stödja och stimulera församlingarna i det grundläggande uppdraget. Vid biskopens sida för att främja evangeliets förkunnelse i stiftet och tyda tidens tecken finns kontraktsprostarna och ett stiftskansli i Lund. Biskopen ska värna om kyrkans enhet och hålla kontakt med övriga biskopar och andra kyrkor. Som särskilda resurser till biskopens förfogande finns en biskopsstab.

Biskopen gav ut boken ”En levande relation om bönen” i samband med Kulturnatten i Lund. Boksläppet skedde tillsammans med biskop emerita Christina Odenberg.

Biskopen deltog i Almedalsveckan för att nätverka med andra samhällsaktörer, visa på Svenska kyrkans närvaro i samhället och knyta kontakter. Bland annat medverkade biskopen i Tidningen Visions chefsduell, Stora Ensos etikpanel och i ett panelsamtal om religionens plats i samhället.

Biskopen återöppnade Stora Hammars kyrka, besökte församlingar i samband med att de fick nya kyrkoherdar och ledde mottagningsgudstjänsten av den nya domprosten Bo Sandahl. Biskopen medverkade vid en prästvigning i Wittenberg, där ett reviderat vänstiftsavtal med Evangelische Kirche in Mitteldeutschland signerades.

Biskopen kallade i februari till teologdag med tema kring reformationen för alla stiftets präster, till diakondag och till samling för stiftets musiker. Därutöver hölls ett präst- och diakonmöte med val till domkapitlet. Under hösten var det också uppstart för biskopens ungdomsråd.

En ekumenisk högtidsgudstjänst hölls i domkyrkan 31 oktober med anledning av ettårsminnet av 31 oktober 2016. Biskopen ledde också ett mottagande av två byster föreställande påve Franciskus och Martin Luther till stiftskansliets innergård. Bysterna är skapade av Johan Falkman och skänkta av Anders Jarlskog.

Under 2017 vigdes elva präster (sex kvinnor och fem män) i Lunds domkyrka varefter de påbörjade tjänstgöring som pastorsadjunkter i stiftet. Antalet vigda diakoner under året var nio stycken (nio kvinnor).

BISKOPSVISITATIONER

Visitationerna i Torna, våren 2017, och före detta Österlens kontrakt, hösten 2017, var biskopens fjärde respektive femte. Biskopen har valt att göra visitationerna tematiska. Det innebär att biskopen i sina frågeställningar utgår från ett tema, samt

att programmet för visitationen präglas av temat. Det finns inslag i visitationerna där biskopen möter anställda och förtroendevalda, samt offentliga möten med företrädare för samhället och näringslivet. Dessutom har biskopen valt att betona den lokala pastorala enheten, det vill säga pastorat eller församling, samt anställda, förtroendevalda och ideella. Biskopen besöker varje lokal enhet och de verksamma på plats ges möjlighet att presentera pastoratet/församlingen och biskopen ges utrymme för respons.

Under 21–25 mars visiterades Torna kontrakt som omfattar församlingarna i Dalby, Genarp, Södra Sandby och Veberöd samt Lunds pastorat. Visitationen hade temat ”Skuggor och ljus”. Det ska belysa Lund som stiftsstad, universitetsstad, innovativ industristad; ljuset från Lund har många källor. Men ljuset skapar också skuggor. Omgivande samhällen och byar kanske hamnar i skuggan av den dominerande centralorten, kyrkor och församlingar i skuggan av den anrika domkyrkan? Men skenet kan lätt bedra. De mindre orterna har sin egen lyskraft. Skuggor och ljus handlar om våra gemensamma utmaningar och möjligheter. Skuggor och ljus målar upp de sammanhang som vi delar med varandra.

Under 17–22 oktober visiterades före detta Österlens kontrakt som omfattar församlingarna i Brösarp-Tranås, Gärnsås, Kivik, Smedstorp och Tomelillabygden samt Simrishamns pastorat. Visitationen hade temat ”Österlens skafferier – med näring för livet”. Det ska belysa att Österlen för många är sinnebilden av det goda livet med godsaker för alla sinnen. Många njuter av de fina produkter som tas fram i området och av all konst som skapas här och i kyrkorna finns en rikedom av andlig föda. Mässan förenar jordens frukt med människans arbete. I den heliga måltiden blir dåtid, nutid och framtid ett.

KONTRAKTSPROSTAR

Kontraktsprostarna är en del av biskopens ledarskap och det ingår i biskopens huvuduppgift att leda och inspirera kyrkan i stiftet. Kontraktsprostarna bildar biskopens ledargrupp, som ska arbeta med strategiska val och prioriteringar som berör alla församlingar i stiftet. Det är biskopen som beslutar om kontraktsindelningen och arbetet med översyn av kontraktsorganisationen kommer att fortgå. Då det gäller kontraktsindelningen så har Östra Göinge kontrakt och Västra Göinge kontrakt lagts samman till ett gemensamt kontrakt benämnt Göinge kontrakt, Torna och Bara kontrakt lagts samman till ett gemensamt kontrakt benämnt Torna-Bara kontrakt samt Vemmenhögs och Österlens kontrakt lagts samman till ett gemensamt kontrakt benämnt Vemmenhögs, Ljunits, Herrestads, Färs och Österlens kontrakt.

Till ny kontraktsprost i Listers och Bräkne kontrakt utnämndes Henrik Lindén från 1 september 2017. Gudrun Erlanson har utöver sitt kontraktsprostuppdrag i Helsingborgs kontrakt varit tillförordnad kontraktsprost i Malmö från april 2017. Från 1 januari 2018 har Gisela Pernrup utnämnts till kontraktsprost i Bjäre kontrakt.

Verksamhetsberättelse 2017

Övriga prostar är Jan-Olof Aggedal (Torna och Bara kontrakt), Sara Ericsson (Ö Göinge och V Göinge kontrakt), Åke Appelgren (Vemmenhögs, Ljunits, Herrestads, Färs och Österlens kontrakt), Mikael Johansson (Frosta kontrakt), Iva-Katharina Kummer (Skytts kontrakt), Annika Linderfalk (Luggude kontrakt), Ulla-Britt Bengtsson (Åsbo kontrakt), Pia Wiktors (Villands och Gärds kontrakt), Pamela Garpefors (Karlskrona och Ronneby kontrakt) och Per Svensson (Rönnebergs kontrakt).

Ny domprost utsågs under 2017. Bo Sandahl tillträdde det nya uppdraget i augusti. Jan-Olof Aggedal och Per Svensson har under året haft tillfälliga förordnanden för olika delar av Torna kontrakt. Fyra prostmöten hölls under 2017.

DIREKTORSSTABEN

Stiftsdirektorn har det övergripande ansvaret för kansliets arbete och förestår dess ledningsgrupp. Stiftsdirektorn har som främsta uppgift att leda och utveckla stiftskansliet samt att arbeta i nära samverkan med biskopen och de förtroendevalda. Stiftsdirektorn ansvarar för att verksamhets- och resultatmål uppnås. Ledningsgruppen har under 2017 bestått av stiftsdirektor, stiftsprost, stiftskansliets avdelningschefer, personalstrategen samt biskopen. Stiftsdirektorns och avdelningschefernas arbete är att leda och utveckla stiftskansliets arbetsområden och personal utifrån stiftets grundläggande uppgift att främja och ha tillsyn över församlingarnas liv i stiftet och de mål och uppdrag som stiftsfullmäktige och stiftsstyrelsen anger. Sammantaget ska stiftskansliet verka på sådant sätt att samtliga medarbetare och förtroendevalda i stiftet upplever kansliet som en resurs.

Inom Svenska kyrkan finns ett nätverk av kontaktpersoner, en kvinna och en man i varje stift, som är kontaktperson för den/de som utsatts för sexuella trakasserier. Kansligemensam utbildning och fortbildning har genomförts under 2017, liksom chefsstöd, företagshälsovård, arbetsmiljöarbete och friskvård. Kontaktpersonerna ger råd och stöd till såväl församlingar och pastorat som enskilda personer i dessa frågor. I samband med #metoo- och #varde ljus-rörelsen så ökade efterfrågan på råd och stöd för att hantera enskilda ärenden.

Stiftskansliets administration har till uppgift att ge service åt stiftets förtroendevalda, kansliets avdelningar och anställda vad gäller ekonomi, personaladministration, löner, IT-stöd, lokaler och övrig kontorsservice. Administrationen ger även råd, stöd och hjälp till församlingarna och är behjälplig för ett antal fristående organisationer, främst med avseende på ekonomihantering.

Den organisationsförändring som genomförts av stiftskansliet har inneburit ett stort förändringsarbete under 2017. Det resultat som har eftersträvat har nu också burit frukt och framgångsfaktorer för att nå målet med en arbetsorganisation för både trygghet, utveckling och flexibilitet. Organisationsmodellen är en funktionsorganisation som struktureras efter de uppgifter som ska utföras i verksamheten och utifrån de behov som finns i församlingar och pastorat, nämligen ett gemensamt kansli som levererar stöd och främjande till stiftets församlingar.

Ett gediget och givande arbete har bedrivits under 2017 med att ta fram prioriteringar för Lunds stift för kommande mandatperiod. Med prioriteringar menas fokusområden för att tilldela resurser i form av kompetens, tid, pengar och personal, för att nå Lunds stifts mål under mandatperioden. Samtliga prioriteringar ska präglas av visionens förhållningssätt. Det gäller människovärde, hållbarhet och kommunikation. Lunds stift har från och med 2018 fyra prioriteringar i sitt målarbete: Mission, Närvaro i samhället, Ledarskap och Samverkan.

Arbetsprocessen har bestått av en budgetberedning bestående av arbetsutskottet, stiftskansliets ledningsgrupp samt stiftsfullmäktiges presidium, som påbörjade sitt arbete våren 2017. Under processen har samtal förts med kontraktsprostar,

Verksamhetsberättelse 2017

stiftsfullmäktiges presidium, egendomsnämndens presidium, internationella utskottets presidium, representanter från stiftskansliet och Svenska Kyrkans Unga i Lunds stift (SKUL).

FORSKNING OCH ANALYS

Under året analyserades samtliga inkomna församlingsinstruktioner (104 stycken) med avseende på utmaningar de närmaste fyra åren. Resultatet ligger till grund för hur Lunds stift ser på framtiden.

Under 2017 startade en arbetsgrupp som i samverkan ska konkretisera uppdraget för Lunds stifts folkhögskola i Jämshög.

I samverkan med Jonas Bromander påbörjades ett kvalitetsarbete kring utvärdering med två församlingar i stiftet.

Stiftsstyrelsen beslutade om en kartläggning och analys av ideellt arbete i Lunds stift som ska utföras av högskolan Ersta Sköndal Bräcke.

EUROPEISKA SOCIALFONDEN (ESF) - PROJEKT "NÄTVERK LUNDS STIFT"

Projektet startade i september månad 2015 och pågår till september 2018. Medel från ESF omfattar 30 miljoner kronor. Syftet är att utifrån ett hållbarhetsperspektiv utveckla arbetet med arbetsträning och rehabilitering för de individer som står längst bort från arbetsmarknaden i stiftets församlingar och organisationers regi.

Följande församlingar/pastorat och organisationer deltar i projektet: Allerum, Ängelholm, Klippan, Burlöv, Hörby, Höör, Osby, Västra Vram, Ronneby, Karlskrona samt Karlskrona Evangelisk Lutherska Missionsförening. Karlshamn har valt att lämna projektet. Man fortsätter emellertid på egen hand arbetet med rehabilitering och arbetsträning. Villie församling har under året tillkommit som lokal projektdeltagare. AlltMöjligt verkstaden och AlltMöjligt second Hand i Broby är medverkande organisationer.

Ett nära samarbete finns med arbetsförmedlingen, kommuner och försäkringskassan.

Under 2017 har arbetet utvecklats lokalt. Fram till årsskiftet har 277 enskilda projektdeltagare deltagit i det lokala arbetet. Runt 100 deltagare är aktiva samtidigt i projektet på lokal nivå. Arbetet har alltmer förankrats i de lokala arbetslagen. Den interna och externa halvårsutvärderingen visar att projektdeltagarna är mycket glada för att vara hos oss. Deltagarna upplever en miljö och ett sammanhang som är helande och där det sker ett utbyte som gör att alla växer i mötet med varandra. En allt större del av projektdeltagarna är flyktingar som kommer för praktik och språkträning.

Förutom den lokala verksamheten har projektet bland annat arbetat med följande:

Utbyte med Göteborgs stift och samarbete med kyrkokansliets projekt "Mer än jobb" samt information om projektet på kyrkomötet i Uppsala.

Genom samverkan med Nätverk idéburen sektor Skåne, där stiftet är medlem, har kontakt med en mängd idéburna organisationer kunnat initieras i projektet. Vi

har bland annat planer på att samverka kring utvecklandet av idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Ett av projektets delmål är att främja dialogen mellan människor som lever i utsatthet och beslutsfattare. Detta arbete sker i samverkan med European Anti Poverty Network (EAPN). Projektet var under 2017 engagerat i dialogmötet med riksdagspolitiker i Stockholm och dialogmötet på EU-nivå i Bryssel. Ett intensivt förberedelsearbete gjordes inom projektets ram där projektdeltagare tog fram motioner med förändrings/förbättringsförslag. Detta arbete gjordes i nära samverkan mellan projektet och stiftets flyktingarbete.

Under året har en ansökan lämnats in till ESF-rådet för ett nytt projekt. Det finns ett behov av att stärka det arbete som påbörjats under pågående projekt.

SUPPORTTEAMET MIGRATION I LUNDS STIFT (SMIL)

Supportteamet Migrations uppdrag är att i dialog och samverkan inspirera och stödja församlingarna i Lunds stift i arbetet med människor på flykt. Målet är att församlingarnas arbete blir långsiktigt och en del av den ordinarie verksamheten.

Lunds stift fick 2 090 000 kr av kyrkostyrelsens medel till arbete med asylsökande och flyktingar att använda till resursförstärkning i stiftsorganisationen för arbete med coachning av församlingar och pastorat. Medlen har i huvudsak använts till anställning av coacher och till utbildnings- och inspirationsdagar för anställda, förtroendevalda och ideella.

Under året har drygt 300 personer nåtts av fortbildning kring papperslösa, konvertiter, psykosocialt stöd, barn på flykt, främlingsfientlighet och rasism samt rådgivning. 83 församlingar haft kontakt kring diakonal utveckling och/eller psykosocialt stöd. Tjänsten som brobyggare har haft kontakt med 58 församlingar. En referensgrupp med nyanlända bildades i slutet av året.

Under året initierades en kartläggning av arbetet med asylsökande och flyktingar i samtliga församlingar i Lunds stift. Kartläggningen ligger till grund för Supportteamets arbete 2018–2019.

Kyrkostyrelsen beviljade 4 340 000 kronor att fördelas till församlingar och pastorat. Samtliga medel fördelades till 31 församlingar/pastorat, i enlighet med direktiven.

KOMMUNIKATION

Kommunikationsgruppen har ett övergripande ansvar för stiftskansliets interna och externa kommunikation samt ett stödjande- och främjandeansvar gentemot församlingarna. Uppdraget är såväl strategiskt som operativt. Ett förändringsarbete i arbetssättet har initierats. Detta kom att präglade hela året parallellt med den löpande verksamheten. Förändringsarbetet innebär ett större fokus på innehållet i rapporteringen utifrån stiftsstyrelsens prioriteringar. Därutöver ska arbetet också leda till ett ökat främjande samt ta sikte på att vara mer strategiskt. För att kunna genomföra förändringarna rekryterades även en församlingsmedarbetare under slutet av året samt för 2018 som en förstärkning av resurserna. Förändringsarbetet som helhet utvärderas under 2018.

Verksamhetsberättelse 2017

Gruppen engagerades fortlopande i de satsningar som genomfördes på stiftskansliet. Arbetsuppgifterna i relation till handläggarna bestod av rådgivning i kommunikationsfrågor samt praktiskt utförande av kommunikationsuppgifter. Evenemang och händelser i stiftet bevakades av gruppen för publicering i Lunds stifts kommunikationskanaler. Särskilt värt att notera är omfattande kommunikationsinsatser inom ramen för Lärandefestivalens genomförande samt för arbetet med flykting och migration. Medarbetare har också tagits i anspråk som moderatorer, till exempel på biskopens diakondag och som inspiratörer i andra sammanhang.

Gruppen producerade biskopens påsk- och julhälsningar under året. Arbetsinsatser i samband med biskopsvisitationerna i Torna samt i före detta Österlens kontrakt utvecklades. Detta innebar att församlingar ombads att göra större insatser. Istället fokuserade gruppen på att göra ”inför-material” i form av filmade inslag samt att arrangera en workshop för att främja kommunikationsarbetet i kontraktet. Denna nya arbetsform upplevdes som positiv och kommer att vidareutvecklas till kommande visitationer.

Under april arrangerades den årliga kommunikationsdagen med strategisk inriktning för chefer/ledare. Temat var kommunikativa organisationer och drygt 65 personer deltog.

Församlingarnas kommunikationsarbete är i flera fall prioriterat och det är fortsatt viktigt att kommunikationsgruppen kan svara på de olika behov som dyker upp med viss regelbundenhet. Utifrån enskilda församlingars behov och önskemål arrangerades bland annat workshops med hela arbetslag samt i kontraktsrådssammanhang. Därtill rådfrågades gruppen i samband med rekrytering av kommunikatörstjänster. Stiftskansliet arrangerade också fem medieseminarier, med teoretiska såväl som praktiska moment. Dessa genomförs i huvudsak i samarbete med SKUI, men även utifrån församlingars behov.

Kommunikatörsnätverket höll tre träffar under året. I snitt deltog 20 personer. Kommunikationen av kyrkovalet präglade träffarna, men då nätverket fått en tydlig fortbildningskomponent bjöds även externa inspiratörer in. Bland föreläsarna fanns Lunds universitet, Tetra Pak samt Malmö stad.

Mediearbete

Mediearbetet är alltjämt ett viktigt inslag i Lunds stifts kommunikationsverksamhet. Lunds stift nämns i 1 184 artiklar och biskopen i 286 artiklar. Journalist-kontakterna är omfattande och de kontaktar stiftet löpande. Det reaktiva pressarbetet har bland annat handlat om medlemsiffror och utträden, prästbrist, kyrkovalet, polisinsats på familjeläger samt sexuella trakasserier och övergrepp.

Under året skickades 22 pressmeddelanden till medier. Det proaktiva mediearbetet renderade bland annat i artiklar publicerade i bland annat Kyrkans Tidning, Dagens Nyheter, Dagen och Budbäraren.

Kyrkovalet

Med syfte att samordna kommunikationsinsatserna tillsattes en arbetsgrupp av kommunikatörer från församlingar tillsammans med stiftskansliet. Samarbete mynnade ut dels i en omfattande kommunikationskampanj som alla församlingar kunde bidra till, ett eventkit som församlingarna kunde beställa samt en fortbildning för kandidater.

Inför valet till stiftsfullmäktige togs en tryckt bilaga till Kyrkans tidning om nomineringsgrupperna fram. Dessutom erbjöds olika ytor för text och film på Lunds stifts webbplats. En pressträff arrangerades också.

Utveckling av arbetet med rörlig bild

Under året fortsatte arbetet med att metodutveckla arbetet med studion. Bland annat genomfördes en längre filmad intervju med biskopens tidigare kaplan samt filmer spelades in på teckenspråk. Det utvecklades också teknikstöd för flerkamerainspelning i andra miljöer än studion. Detta resulterade i filmade samtal i Biskopshuset och i Stadsparkscaféet mellan biskopen och inbjudna gäster.

I samband med kontraktsturnén i avslutningen av projektet Inspirera lärande och samlas kring hoppet användes rörlig bild som en viktig del. Istället för att kontraktera föreläsare till varje tillfälle filmades fyra olika inspiratörers kortföredrag. Denna arbetsmodell är kostnadseffektiv och visade sig i detta fall fungera utmärkt.

Förvaltning av kanaler

Intranätet

Intranätet hade 108 956 sidvisningar under 2017 vilket är något mindre än året innan.

Externa hemsidan

Den externa hemsidan hade 231 727 sidvisningar vilket är något mindre än året innan.

Facebook

Lunds stifts Facebook-sida har nästan 2 300 gillare vilket är en ökning med 20 procent. Biskopens Facebooksida har nästan 1 800 gillare.

Youtube och Vimeo

Lunds stift använder två olika plattformar för att publicera filmklipp. Totalt publicerades nästan 70 filmklipp på dessa kanaler. Bland annat finns filmreportage, intervjuer, teckenspråkfilmer med mera.

Lunds stifts nyhetsbrev

Lunds stifts digitala nyhetsbrev skickades ut varannan vecka till 2 000 e-postadresser.

Verksamhetsberättelse 2017

ORGANISATIONS- OCH RÄTTSFRÅGOR

Medarbetarna bereder ärenden där domkapitlet gör behörighetsprövning och avger yttranden inför församlingarnas anställning av präster och diakoner. 159 präst- och diakontjänster, varav 43 kyrkoherdetjänster har behandlats vid domkapitlets sammanträden. Personalspecialisten har ingått i domkapitlets intervjugrupp. Denna grupp, som också innehåller två av domkapitlets ledamöter, intervjuar de sökande till ledigförklarade kyrkoherdetjänster och vissa komministertjänster i stiftet. 13 sådana intervjuer har genomförts under året.

Domkapitlet har under året avgjort sju besluts- och överklagningsärenden, 16 ärenden om tillsyn av kyrkans vigningstjänst samt befogenhetsprövningar. Ärendena har beretts av stiftsjuristerna.

Om en ledamot eller ersättare i kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige avgår ska stiftsstyrelsen enligt kyrkoordningen utse en efterträdare. Stiftsstyrelsen har delegerat till stiftsjuristerna att utse nya ledamöter och ersättare. Under 2017 har 87 ärenden om efterträdarval handlagts. Medarbetare har hållit utbildningspass för blivande präster på Svenska kyrkans utbildningsinstitut samt deltagit i andra utbildningsinsatser.

Kyrkoval 2017

Den mest omfattande arbetsuppgiften under 2017 var förberedelserna inför och genomförandet av kyrkovalet. Stiftsstyrelsens valutskott har sammanträtt vid fyra tillfällen under året med biträde från stiftsjuristerna. Valnämnderna och nomineringsgrupperna inbjöds till utbildningsdagar i januari och februari. Ledare vid dessa dagar var juristerna samt sju särskilda resurspersoner. Utbildningen för nomineringsgrupperna genomfördes på stiftskansliet vid elva tillfällen med sammanlagt 90 deltagare. Valnämndsutbildningarna genomfördes på 28 olika platser i stiftet med 435 deltagare. I augusti och början av september genomfördes på motsvarande sätt utbildning av valförrättare på nitton ställen med sammanlagt 90 deltagare. En presskonferens genomfördes tillsammans med kommunikationsavdelningen ett par veckor före valdagen. Valresultatet lades ut direkt på nätet. Massmedia och intresserad allmänhet kunde därigenom direkt följa hur det preliminära resultatet växte fram. Liksom vid tidigare val genomfördes visst förberedelsearbete och sammanräkningen efter valet delvis med inhyrd personal. Kostnaderna hölls inom den budgeterade ramen.

AVDELNING FÖR SAMVERKAN

Den 1 januari 2017 startade Lunds stift sin första servicebyrå för att inom ramen för GAS (Gemensamt administrativt stöd) erbjuda församlingar och pastorat hjälp inom ekonomi- och personalhantering. Karlskrona-Aspö pastorat har fått uppdraget av stiftsstyrelsen att fungera som Lunds stifts servicebyrå, vilket är reglerat via avtal. Servicebyråverksamheten kommer att utökas inom en treårsperiod för att möta en ökad efterfrågan.

STRATEGISKT MILJÖARBETET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Det övergripande målet är att alla församlingarna i Lunds stift ska integrera ett arbete för en hållbar utveckling i sin verksamhet. Stiftet ska sträva mot en hållbar värld och vara trogen sin tro och uppdrag. Här bistår stiftet församlingar/pastorat med rådgivning, stöd och utbildning.

Ett av samverkansområdena för Svenska kyrkan, samverkande inköp, är en naturlig del i stiftets strategiska miljöarbete och detta arbete kommer att intensifieras under 2018.

Lunds stift har genomfört ett europeiskt samarbete 2015–2017 genom finansiering från EU-projektet Erasmus+. Aktörer från fem europeiska länder har samverkat kring strategiska frågor som rör hållbar utveckling och förnybar energi. En nationell konferens anordnades i maj 2017 i Malmö, där resultaten presenterades. Varje deltagande land har producerat ett utbildningsmaterial som översatts till de andra deltagande ländernas respektive språk. Det finns många utmaningar som till exempel att vårt klimat håller på att förändras, och för flera kyrkor i Europa är ansvar för skapelsen en allt viktigare del av uppdraget. Detta samarbete mellan lutherska kyrkor i Lettland, Slovakien, stiftets vänstift i Tyskland, Den Danske Kirke och Svenska kyrkan i Lunds stift, har inneburit att hållbar utveckling kopplad till vår tro och våra värderingar har fått en allt större betydelse.

HÅLLBAR FASTIGHETSUTVECKLING

En tydlig följd av stiftets arbete kring samverkansfrågorna, och en förutsättning för en hållbar fastighetsförvaltning, blir ett utökat behov av närvaro ute hos församlingarna. Detta innebär i praktiken ett utökat personalbehov på fastighetssidan med olika geografiska utgångslägen inom stiftet. Arbetet med Gemensamt ansvar i allmänhet och Svenska kyrkans nationella fastighetsregister i synnerhet har påbörjats med en pilotfas. Under hösten har även ett laserscanningsprojekt startats, med syfte att mäta in kyrkobyggnaderna och samtidigt erhålla ett gediget ritningsunderlag. Resultatet har visat sig vara mycket användbart vid framtida projekteringar samt ett kostnadseffektivt sätt att få fram ritningar som stiftet och församlingarna äger rättigheterna till.

Miljö- och hållbarhetstänk genomsyrar allt arbete som görs ute hos

Verksamhetsberättelse 2017

församlingarna. Fokus under året har legat på miljövänlig algbekämpning av fasadytor med hjälp av alkohol eller titanoxid i stället för Grönfri, att bygga och renovera mer i förnyelsebara material såsom trä (istället för betong, plaster och tryckimpregnerat virke) samt att styra sin uppvärmning på ett klokt sätt. Under hösten har ett nytt gemensamt system för mätning och styrning av temperatur m m i fastigheter tagits fram, något som är en möjlighet för alla GIP-församlingar.

På utbildningssidan anordnades bland annat en kalkkurs för vaktmästare och fastighetsansvariga. Kursen syftade till att få fler församlingar att våga utföra den här typen av arbete i egen regi och därmed kunna hålla nere underhållskostnaderna. Det var en uppskattad kurs av de 25 personer som deltog. För att stärka upphandlingskompetensen av byggtreprenader ute i församlingarna anordnades en heldagskurs i entreprenadjuridik i Hässleholm för 40 personer. Vidare anordnades en fastighetsdag med cirka 70 deltagare. Under dagen gavs information om Gemensamt ansvar, kommande obligatorium angående fastighetsregister och nya användningsområden för kyrkobyggnader.

LÅNGSIKTIG OCH HÅLLBAR FÖRVALTNING AV DET KYRKLIGA KULTURARVET

Ett centralt område i verksamheten är att inspirera och stödja församlingar/pastorat bland annat i den lagstiftade vård- och underhållsplaneringen av deras kyrkobyggnader och begravningsplatser. När det gäller VU-planering av begravningsplatser har Lunds stift tillsammans med externa samarbetsparter utvecklat det digitala planeringsverktyget BAMBI som används av flera kyrkogårdsförvaltningar både i och utanför stiftet.

ADMINISTRATIV SAMVERKAN

GA-konceptet startar per helår och per 1 januari 2018 är elva församlingar/pastorat en del av GAS. Under 2017 tillkom Tyringe, Höör, Brösarp och Dalby.

Arbetet inför 2019 är i full gång och här finns idag ytterligare fyra församlingar/pastorat som har avtal att gå med i GAS.

Inom ramen för GADD (Gemensamt arkiv, diarium och dokumenthantering) började stiftet den 1 juni tillsammans med tre lokala pilotenheter att använda Svenska kyrkans gemensamma diarieförings- och dokumenthanteringssystem Public 360.

Under hösten genomfördes tre informationsträffar om Kyrkostyrelsens bestämmelser om diarieföring SvKB 2016:6 som började gälla den 1 januari 2018. Träffarna samlade totalt 170 deltagare. Grundkursen i diarieföring och arkivering som stiftsarkivarien började ge 2014 fortsatte även under 2017. Sammanlagt gavs kursen vid fyra tillfällen med totalt 37 deltagare.

Det nya upplägget för prostvisitationer har fortsatt. Under året har det genomförts i tre kontrakt, totalt 19 enheter. Arkivarien deltar under en halvdag per församling eller pastorat.

Under året administrerade stiftskansliets kursadministration 160 kurstillfällen med totalt cirka 5 000 deltagare.

AVDELNING FÖR FÖRSAMLINGSUTVECKLING

Stiftet är den regionala pastoral nivå som främjar och har tillsyn över församlingslivet. Uppdraget för avdelningen för församlingsutveckling är att främja och stödja församlingarna när de utför kyrkans grundläggande uppgifter: gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.

Här anges sådan verksamhet, som inte redovisats under avsnittet Verksamhetsmål för 2017, som till stor del rör avdelningens arbete.

Under 2017 spreds kunskaper och erfarenheter från projektet Fokus Dop i stiftet och i hela Svenska kyrkan. Förberedande arbete gjordes inför en satsning på dopuppföljning. 2017 startade arbetet med att utforma en missionsstrategi för Lunds stift, med särskild inriktning på dem som tillhör, men inte deltar i kyrkans liv. En stiftsadjunktstjänst för mission har tillsatts. Ett exempel är samverkan mellan kyrka och idrott kring de kommande SM-veckorna i stiftet.

För att stärka församlingarnas arbete med att bedriva undervisning och mission fanns kansliets särskilda satsning på kyrkans undervisning för alla åldrar, Inspirera lärande och samlas kring hoppet. Utvecklingsprojektet ville stärka församlingarna utifrån en helhetssyn på dopuppföljning som ett livslångt lärande där människor får möjlighet att växa i sin förmåga att samtala om och leva i tro. Projektet involverade 23 församlingar från stiftets samtliga kontrakt. Den nationella Dela tro – dela liv konferensen Lärandefestivalen genomfördes i Lund i maj, i samverkan med Växjö stift, och samlade drygt 500 deltagare. Nätverket Konfirmation på nya arenor med fokus på att undanröja onödiga hinder för konfirmation involverade 20 församlingar. Stiftet medverkade i kyrkostyrelsens särskilda satsning Dela tro – dela liv i sju externfinansierade delprojekt, samtliga i samverkan med minst ett annat stift. Därutöver pågick nitton samverkansprojekt mellan församlingar kring undervisning finansierade av riktat församlingsbidrag, med målgrupper som körer, konfirmander och skolelever. Ytterligare ett externfinansierat projekt, Cusanus, var knutet till undervisningssatsningen och rörde dialogen mellan naturvetenskap och religion. Undervisningen ska också stärka vår identitet som en kyrka som lever i ständig reformation. I samband med Reformationsjubiléet avsattes medel att söka för satsningar som har en folkbildande karaktär. Sammanlagt 33 bidrag delades ut. Inom området andlig vägledning arbetar en stiftsadjunkt i samverkan med Lunds stifts bönegård Killan.

Lunds stift är huvudman i Ideellt Forum i Svenska kyrkan och är delaktigt i ett Dela tro – dela livprojekt som vill utbilda för ideellt engagemang via Lunds stifts folkhögskola i Jämshög.

Själavårdscentrums enskilda samtal och arbetshandledning var fortsatt eftersökt. Sammanlagt 1 891 samtalstimmar för 331 unika personer genomfördes. Den

Verksamhetsberättelse 2017

ökade ohälsan bland unga är oroväckande och Lunds stift utbildade under 2017 nitton medarbetare i själavård för unga. Lunds stift har dessutom ett samordnings- och utbildningsansvar för specialiserad själavård. Jourhavande präst är en samhällsinsats som är mycket viktig, inte minst för att förhindra självmord. Under 2017 tog 112-tjänsten Jourhavande präst emot totalt 74 926 telefonsamtal, ett snitt på 205 samtal/dygn. För tio år sedan var antalet samtal 47 891. Under 2017 hade Jourhavande präst 8 417 chattkonversationer (i snitt 40 per öppet dygn) och 1 433 elektroniska brevkontakter. Eftersom de digitala kontakterna ökar stadigt, förstärks chattfunktionen med fler präster i tjänst och öppethållande med ytterligare en kväll i veckan. Chatten är öppen måndag–torsdag klockan 20–24, och från och med 1 mars 2018 även söndagar. Samordning av själavården i existentiellt utsatta situationer på samhällets institutioner som sjukhus och kriminalvård ingår också i uppdraget, liksom samordning av militärsjälavården.

Det goda ledarskapet och det goda medarbetarskapet är av särskild vikt för församlingarna. Ett strategiskt ledarskapsprogram utgick från den behörighetsgivande kyrkoherdeutbildningen, där Lunds stift examinerade nio deltagare. Stiftet erbjöd utbildning av nytillträdde kyrkoherdar och tillhandahöll handledningsgrupper och kurser för aktiva kyrkoherdar. Avdelningen medverkade också i processen när en ny kyrkoherde tillträder via programmet Kyrkoherdeskifte i Lunds stift, KIL, med sammanlagt tolv uppdrag under 2017. Organisations- och ledarutvecklaren har under året processlett KIL-arbetet kring erfarenheter och metoder samt justerat processbeskrivningen. Stiftets utbildningar för unga ledare och ledare för frivilliga samt ledarskapet inom Svenska Kyrkans Unga förde samman ideellt engagemang med ledarskap.

Uppdraget att stödja rekrytering till kyrklig tjänst och utbildning blir allt viktigare. Det har genomförts praktik under sammanlagt 50 månader för de fyra profilyrkena präst, diakon, församlingspedagog och kyrkomusiker, samt genom programmet Mötesplats stift – student, där 26 deltog i en studieresa i Luthers fotspår och 27 på en temavecka på stiftsgården Södra Hoka.

Kurser och nätverk har varit en viktig uppgift för avdelningen. Bland nätverken kan nämnas ett teologiskt nätverk för disputerade präster och diakoner i stiftet, nätverk kring dialogen naturvetenskap och religion, barnkörnätverk och nätverk kring barn och unga i behov av särskilt stöd, som samlade upp till 47 deltagare.

Bland kurser kan nämnas sommarkurs för unga organister i samverkan med Musikhögskolan i Malmö, med elva deltagande ungdomar, en konferens kring konfirmation på nya arenor med 180 deltagare samt diakonidagar.

Arbetet med gudstjänstutveckling, teologisk reflektion kring kyrkosyn och religionsdialog har ingått i uppdraget att ge pastoralt stöd, liksom rådgivning, tillsynsuppdrag och granskning av församlingsinstruktioner. Stiftets arbete med döva har varit ett stöd för församlingsarbetet, liksom arbetet med minoritetsspråk.

AVDELNING FÖR EGENDOMSFÖRVALTNING

UPPDRAG

Svenska kyrkans prästlönetillgångar består av jord, skog och fondkapital som förvaltats av kyrkan i många århundraden. På uppdrag av kyrkomötet förvaltar stiftens prästlönetillgångarna. I Lunds stift har stiftsfullmäktige tillsatt egendomsnämnden för att förvalta tillgångarna. Det operativa arbetet utförs av avdelningen för egendomsförvaltning på stiftskansliet. Avdelningen ansvarar också för att genom främjande hjälpa församlingarna i Lunds stift med frågor avseende arrende, fastighetsjuridik och andra fastighetsfrågor.

Prästlönetillgångarnas ändamål är att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Tillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. De ska också förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

VERKSAMHETEN

Avdelningen för egendomsförvaltning arbetar huvudsakligen med att förvalta jordbruksmark, skog och fondmedel som ingår i prästlönetillgångarna. Det löpande arbetet består i att bedriva aktivt skogsbruk i egen regi, förvaltning av jordbruksfastigheter, köp och försäljning av fastigheter och mycket mer. Utgifterna för stiftets förvaltning av prästlönetillgångarna betalas med inkomsterna från denna förvaltning. Prästlönetillgångarna bär således sina egna förvaltningskostnader.

Av den årliga avkastning som förvaltningen av prästlönetillgångarna genererar delas hälften ut till de församlingar som har andelar i tillgångarna medan den andra hälften tillfaller utjämningsystemet och, från och med detta år, betalas in direkt till nationell nivå. Utdelningen 2017 föreslås bli densamma som de senaste två åren, det vill säga 72 miljoner kronor. Av utdelningen delas 36 miljoner kronor ut till församlingarna och 36 miljoner kronor tillfaller utjämningsystemet.

Lunds stifts prästlönetillgångar upprättar en separat årsredovisning där man kan läsa mer om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Verksamhetsberättelse 2017

GEMENSAMMA PERSONALKOSTNADER

Kostnadsstället omfattar i huvudsak kostnader för arbetsmiljö och sjuk- och hälsovård, rekrytering, gemensam fortbildning och trivselresurser. Kostnaderna för arbetsmiljö, företagshälsovård och olika rehabiliteringsinsatser har varit 373 293 kr (jämfört med 250 937 kr för 2016). Under 2017 har en person varit föremål för särskilda rehabiliteringsinsatser.

Friskvårdsbidrag till motionsaktiviteter har används av 51 anställda till ett värde av 82 181 kr (jämfört med 42 anställda till ett värde av 88 140 kr för 2016).

Personalstatistik

Av vikt är att tillägga att pastorsadjunkter ingår i statistiken.

Påbörjade anställningar

- Nio stycken har tillsvidareanställts under året: kaplan, delprojektledare GAS, stiftskonsulent för barn och unga med särskilt fokus på Svenska kyrkans unga i Lunds stift, stiftsadjunkt till själavårdscentrum, stiftsadjunkt för mission, stiftsantikvarie, chef till avdelning för församlingsutveckling, stiftskonsulent för Hållbar utveckling samt stiftsingenjör.
- Åtta stycken har allmän visstidsanställts under året varav en rörelseinnovatör för Svenska Kyrkans Unga i Lunds stifts räkning, projektanställd Ung i den världsvida kyrkan, kommunikatör, stiftsadjunkt till själavårdscentrum, administrativt stöd inför kyrkovalet och tre vikariat tillsättningar (stiftsjurist, stiftsadjunkt till själavårdscentrum och kommunikatör).
- Tio stycken pastorsadjunkter påbörjade sina anställningar.

Avslutade anställningar

- Tretton stycken har avslutat sina anställningar varav fem stycken var tillsvidareanställda (kaplan, kontorsvaktmästare, stiftskonsulent för Hållbar utveckling, stiftsingenjör och jordbruksförvaltare). Av dessa fem var tre pensionsavgångar. Åtta stycken var allmän visstidsanställda (tre i Team migration, Ung i den världsvida kyrkan, vikarierande stiftsadjunkt till själavårdscentrum, rörelseinnovatör, administrativt stöd inför kyrkovalet och projektanställd inför Lärandefestivalen).
- Nio stycken pastorsadjunkter avslutade sina anställningar.

Fyra medarbetare har fått beviljad tjänstledighet (stiftsadjunkt på själavårdscentrum, 20%, stiftsadjunkt för teologisk utveckling, 50%, kommunikatör 100%, organisations- och ledningsutvecklare 25%). En medarbetare är föräldraledig.

Framtiden

Sju stycken pensionsavgångar kommer att ske under 2018. I enlighet med stiftsstyrelsens beslut ska varje pensionsavgång medföra att aktuell tjänst och dess omfattning prövas. Det är viktigt att säkerställa att tjänsterna motsvarar framtida kompetensbehov vid stiftskansliet.

	Totalt	Kvinnor	Män
Medellön	39 716 kr (38 490 kr)	38 732 kr (37 518 kr)	40 700 kr (39 462 kr)
Slutat under året (tillsvidareanst, allm. visstidsanställning)	22 (16)		
Börjat under året (tillsvidareanst, allm. visstidsanställning)	27 (22)		
Sjukstatistik procentuell sjukfrånvaro - alla	3,59% (2,76%)	3,91% (4,14%)	3,22% (1,08%)
29 år eller yngre	1,75% (0,68%)	2,91% (1,08%)	0,73% (0,30%)
30-49 år	3,80% (4,16%)	5,29% (5,83%)	2,27% (2%)
50 år eller mer	3,65% (2,15%)	3,21% (3,40%)	4,23% (0,61%)
Långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro - alla	18 (44,31%)	0 (53,47%)	43,47 (0)
Direkta utbildnings- kostnader	367 386 kr (181 856 kr)		
Pensionsavgångar,	År		
prognos –	2018	7 (varav 1 är >65 år)	
den anställda kan	2019	2 (varav 2 är >65 år)	
välja att arbeta	2020	0	
vidare till 67 år.	2021	4	

Verksamhetsberättelse 2017

BIDRAG

Under denna rubrik bokförs alla typer av bidrag till tjänster. Lunds stift betalar exempelvis bidrag till vissa tjänster i församlingar/pastorat för institutionssjälavård. Nya direktiv för bidrag till institutionssjälavården togs fram och beslutades under 2017.

Under bidrag redovisas också kostnaderna för präster i telejouren. Bidrag till organisationer har utbetalats enligt budget till Jämshögs folkhögskola, Stiftsgården Åkersberg samt övriga beslutade organisationer. Samverkansavtalet med Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar finansierades av ett bidrag på 400 tkr.

Av det ej beslutade bidraget på 2 mkr som stiftsstyrelsen har att besluta om har 1 975 tkr utbetalats (redovisas i förvaltningsberättelsen).

Tillsammans med stiftelsen Sodalitium Majus Lundense och Stiftsgården Åkersberg gavs också bidrag till jul- och sommarläger för socialt och ekonomiskt utsatta barn och familjer.

BUFF KYRKANS UNGDOMSFILMPRIS

Barn och unga är prioriterat i allt främjandearbete. Att vara en samverkanspart vid BUFF (Barn och ungdomsfilmfestivalen i Malmö) är viktigt. Målet är att dela ut Svenska kyrkans ungdomsfilmpris vid BUFF i mars 2017. Priset delas ut som en trepartssamverkan mellan Svenska kyrkan nationell nivå, Malmö pastorat och Lunds stift. Årets pris gick till dansk-isländska filmen Heartstone (Hjartasteinn) i regi av Guðmundur Arnar Guðmundsson. Juryns motivering:

En sinnlig relation beskrivs i ett våldsamt landskap. Ett sökande efter identitet med sprickor som släpper in både ljus och mysterium. Med sensuellt bildspråk och värme skildras en passionsberättelse.

Årsredovisning 2017

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Stiftsstyrelsen i Lunds stift (252010-0070) avger härmed årsredovisning för 2017.

DETTA ÄR LUNDS STIFT

Trossamfundet Svenska kyrkan är ett evangeliskt-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Därmed är stiftet det regionala området vars uppgift regleras av lagen om Svenska kyrkan och kyrkoordningen. Lunds stifts (252010-0070) grundläggande uppgift är enligt kyrkoordningen att främja och ha tillsyn över församlingarnas liv och församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission samt över församlingarnas förvaltning. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar och ha tillsyn över förvaltningen samt verka för en lämplig församlings- och pastoratsindelning, och tillhandahålla de resurser som behövs för att biskop och domkapitel ska kunna utföra sina uppdrag samt förvalta prästlönstillgångarna. Främjandet sker genom att erbjuda utbildning och fortbildning men också genom rådgivning för att stödja och stimulera församlingar, anställda, förtroendevalda och ideella i deras uppgift. Stiftet har också ansvar att se till att församlingarna följer Svenska kyrkans regelverk, kyrkoordningen samt Svenska kyrkans bestämmelser.

Lunds stift är ett av Svenska kyrkans tretton stift och består geografiskt av Skåne och Blekinge. Grunden i stiftets organisation är församlingarna. Stiftet omfattar församlingar inom stiftets geografiska område och bär namn efter biskopssätet. Stiftet är indelat i 14 kontrakt, vilka var och ett omfattar ett antal församlingar. Församlingarna kan samverka i ett pastorat. I Lunds stift under 2017 fanns 166 församlingar/pastorat i 109 ekonomiska enheter.

Kyrkans episkopala struktur kommer till uttryck i att den finns en biskop i ledningen för stiftet. Till biskopens uppgifter hör att svara för ledning och tillsyn samt inspirera verksamheten i stiftet. I varje stift ska det finnas ett domkapitel. Domkapitlet med biskopen som ordförande fullgör självständiga uppgifter enligt kyrkoordningen. Till uppgiften hör bland annat att granska prästers och diakoners uppdrag och besluta i ärenden rörande beslutsprövning och överklagande. Tillsammans med domkapitlet har biskopen tillsyn över dem som är vigda till uppdrag i kyrkan.

Högsta beslutande organ för ett stift är ett demokratiskt valt stiftsfullmäktige. Dess uppgift är att besluta i ärenden av principiell och övergripande karaktär. Stiftsfullmäktige utser stiftsstyrelse som är stiftets verkställande organ. Biskopen är ordförande i stiftsstyrelsen.

Egendomsnämnden är det andra verkställande organet som på uppdrag av stiftsfullmäktige förvaltar stiftets prästlönstillgångar. Prästlönstillgångarna utgörs av jord- och skogsfastigheter och därtill knutet fondkapital.

Årsredovisning 2017

Personalen inom stiftskansliorganisationen utgör en samlad resurs för stiftets uppdrag. Stiftsorganisationen består av tre avdelningar: Avdelningen för församlingsutveckling, avdelningen för egendomsförvaltning, avdelningen för samverkan samt av biskopsstab och direktorsstab.

LUNDS STIFT ÄR ETT ANRIKT STIFT

Lunds stift har en mer än tusenårig historia. Lund blev biskopssäte redan 1060 och upphöjdes 1103 till ärkestift över hela dåvarande Norden. Vår nuvarande biskop Johan Tyrberg är nummer 69 i följd av biskopar i Lund. Lunds domkyrka är stiftskatedral och även Nordens största romanska kyrka. Kyrkan började byggas redan i början på tusentalet och är idag en av Sveriges största turistattraktioner.

I Lunds stift finns över 500 kyrkor som används för gudstjänster, dop, konfirmationer, vigslar, begravningar, konserter och mycket mer. Våra kyrkor och kyrkogårdar rymmer stora andliga och kulturhistoriska värden.

Svenska kyrkan i Lunds stift har cirka 3 000 anställda varav i runda tal 480 präster, 120 diakoner, 260 kyrkomusiker och 150 församlingspedagoger. Svenska kyrkan är en evangelisk-luthersk kyrka och en del av den världsvida kyrkan. Lunds stift har vänstift i Sydsudan och Tyskland samt en vänrelation med palestinska kristna.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

I den text som följer redovisas beslut och ställningstaganden som särskilt kan nämnas för verksamhetsåret 2017. I övrigt finns mål och resultat samt stiftskansliets verksamhet och dess utförande beskrivet i den inledande verksamhetsberättelsen för 2017.

Omorganisationen av stiftskansliet har varit ett stort men nödvändigt och givande arbete under året som gått. Den nya organisationen sjsattes den 3 april 2017.

Stiftsstyrelsen beslutade i februari om en omorganisation av Lunds stiftskansli. Syftet var att få en mer flexibel och behovsorienterad stiftsorganisation som bättre kunde anpassa verksamheten till de krav och förväntningar som finns idag och framöver. Kansliet behöver arbeta i nära kontakt med församlingarna för att kunna bistå med stöd, inspiration och utveckling utifrån behov, samt att kunna bidra till en gemensam helhetsbild.

Omorganisationen ger förutsättningar att samordna för effektiva lösningar, är tydlig utifrån ett församlingsperspektiv och tar tillvara den kompetens och det goda arbete som finns. Arbetet med att formulera konkreta och mätbara mål går vidare och förstärks genom den nya organisationen. Organisationens består av tre avdelningar som benämns avdelning för samverkan, avdelning för egendomsförvaltning och avdelning för församlingsutveckling. Två staber inrättades, en biskopsstab som leds av biskopen och en direktorsstab som leds av stiftsdirektorn.

Något som har präglat året mycket är arbetet med att ta fram nya prioriteringar för den kommande mandatperioden, vilket har varit ett mycket framgångsrikt arbete med många processer i gång samtidigt. Resultatet innebär mål på olika nivåer som

anges i en verksamhetsplan för 2018 och som är milstolpar på vägen i rätt riktning utifrån stiftets uppdrag.

En förändring av stiftets kontraktsindelning har genomförts under 2017. Det är biskopen som beslutar om kontraktsindelningen och arbetet med översyn av kontraktsorganisationen kommer att fortgå. Då det gäller kontraktsindelningen så har Östra Göinge kontrakt och Västra Göinge kontrakt lagts samman till ett gemensamt kontrakt benämnt Göinge kontrakt, Torna och Bara kontrakt lagts samman till ett gemensamt kontrakt benämnt Torna-Bara kontrakt samt Vemmenhögs och Österlens kontrakt lagts samman till ett gemensamt kontrakt benämnt Vemmenhögs, Ljunits, Herrestads, Färs och Österlens kontrakt.

Biskopen har under året startat upp ett ungdomsråd med 10 ungdomar i åldern 15–20 år, de möter biskop för att samtal om Svenska kyrkans uppdrag och verksamhet samt viktiga frågor för framtidens kyrka med mera. Mandatperioden är 1 år. Ungdomarna nomineras av församlingar/ pastorat, max 1 nominering per församling/pastorat. Sökkriterier är: döpt och konfirmerad, ålder 15–20 år, intresserad av samhälle, kyrka och tro, man måste inte vara engagerad men medlem i Svenska kyrkan.

Flyktingarbetet som Supportteamet Migration (SMIL) har som sitt huvuduppdrag har varit framgångsrikt och målet har under året varit att församlingarnas arbete blir långsiktigt och en del av den ordinarie verksamheten. Utifrån de medel som Lunds stift fått från kyrkostyrelsen (2 090 000 kr) har det varit möjligt för teamet att arbeta på många olika plan med ett framgångsrikt resultat som beskrivs i verksamhetsberättelsen. Supportteamet har också en mycket nära samverkan med ESF projektet Nätverk Lunds stift.

Kyrkovalet har präglat året mycket och till allas glädje ökade valdeltagandet precis som i övriga stift. I Lunds stift ökade valdeltagandet från 12,38% 2013 till 16,77% 2017, en ökning med 4,39 procentenheten.

Samverkansfrågor av olika slag inom det administrativa området, fastighetsområdet samt det kyrkoantikvariska området har varit mycket omfattande och resurskrävande. Kyrkomötets beslut om gemensamt ansvar har inneburit mycket planerade, information och ett förebyggande arbete inför det som komma skall med införande av ett gemensamt fastighetsregister för Svenska kyrka och det kommande arbetet med att församlingar och pastorat ska upprätta lokalförsörjningsplaner som ska införas enligt angiven tidsplan från Kyrkokansliet i Uppsala.

Hållbarhetsfrågorna hamnar inom detta område och där finns också en stor utvecklingspotential som har påbörjats inom den nya avdelningen för samverkan där fastighetsfrågor, kyrkoantikvariska frågor, inköpsfrågor och administrativa frågor inryms.

För att stärka församlingarnas arbete med att bedriva undervisning och mission fanns kansliets särskilda satsning på kyrkans undervisning för alla åldrar, *Inspirera lärande och samlas kring hoppet*. Utvecklingsprojektet ville stärka församlingarna utifrån en helhetssyn på dopuppföljning som ett livslångt lärande där människor får möjlighet att växa i sin förmåga att samtala om och leva i tro. Projektet involverade 23 församlingar från stiftes samtliga kontrakt.

Årsredovisning 2017

I samband med *Reformationsjubiléet* avsattes medel att söka för satsningar som har en folkbildande karaktär och sammanlagt 33 bidrag delades ut till församlingarna för musik, teater, föreläsningar samt konstprojekt. Lunds stift medverkade i en konferens kring Reformationen 500 år och Universitetet 350 år.

STIFTSFULLMÄKTIGE

Stiftsfullmäktige har under 2017 sammanträtt tre gånger, varav ett med det nyvalda fullmäktige.

Av Stiftsfullmäktiges beslut under 2017 kan särskilt nämnas följande:

- Beslut om nya prioriteringar för Lunds stift 2018–2021. Prioriteringarna är Mission, Närvaro i samhället, Ledarskap och Samverkan.
- Ändring av stadgar för Lunds stiftsgård
- Yttrande angående ändring av stadgar för Jämshögs folkhögskola
- Revidering av kapitalförvaltningspolicy för Lunds stift
- Revidering av attestreglementet för Lunds stift
- Förlängning av auktoriserad revisor för verksamhetsåret 2018.

Stiftsfullmäktige har tagit emot, och lämnat till stiftsstyrelsen att bereda, följande motioner:

- Motion angående översyn och utredning gällande det framtida behovet av krematorier och dess verksamhet inom Svenska kyrkan.
- Motion angående att utreda behovet av Svenska kyrkans tjänster på Centralsjukhuset i Kristianstad, hur det kan samordnas och vilket ekonomiskt stöd som kan lämnas från stiftet.
- Motion angående icke-medlemmar i Svenska kyrkan och deras möjlighet att delta i specifika verksamheter i Svenska kyrkan.
- Motion angående musik i kyrkan.

Under 2017 av fullmäktigeledamöter ställda frågor till stiftsstyrelsen ordförande, biskop Johan Tyrberg:

- Fråga angående eventuella nya regler för kyrkliga förskolor.
- Fråga angående hur biskopen ser på behovet av rationalisering och effektivisering, hur vi använder våra resurser, fokus finns på fastigheter och där finns det en hel del att hämta men är det rätt fokus?
- Fråga angående barnpornografifiltret NetClean, Proactive.

STIFTSSTYRELSEN

Stiftsstyrelsen har under året haft tio sammanträden, varav ett i samband med en tvådagars-överläggning i april då bl.a. prioriteringsprocessen för Lunds stift för mandatperioden 2018–2021 slutfördes. I samtalen deltog kontraktsprostar, stiftsfullmäktiges presidium, egendomsnämndens presidium, internationella utskottets presidium, representanter från stiftskansliet och Svenska Kyrkans Unga i Lunds stift (SKUL).

Av Stiftsstyrelsens beslut kan särskilt nämnas följande:

- Beslut angående organisationsförändring av Lunds stiftskansli våren 2017
- Ny arbetsordning för det internationella utskottet
- Beslut angående uppdraget till Karlskrona-Aspö pastorat att bedriva Lunds stifts servicebyrå
- Fördelning av kyrkoantikvarisk ersättning 2018 samt tre stiftsprojekt; Bambi digitalt verktyg för vård- och underhållsplanering av begravningsplatser, SACER inventariesystem och Framtidens kyrka – 2020
- Av det ej beslutade bidraget om 2 mkr som stiftsstyrelsen har att besluta om utifrån inkomna ansökningar har 1 975 tkr utbetalats till följande bidragstagare:

Stiftshistoriska sällskapet	12 tkr
Tillsammans för Sverige – Fryshusets projekt	200 tkr
Bidrag till fyra volontärresor	40 tkr
Bidrag till Lunds pastorat till pilgrimsleder	80 tkr
Stadsmissionen Skåne	400 tkr
Stiftsgården Åkersberg ang. pantbrev för Andrum	600 tkr
Avtal med Ernsta Sköndal Bräcke angående forskningsprojektet	43 tkr
Församling i förändring	
Bidrag till Svenska kyrkans internationella arbete	200 tkr
Skånes stadsmission – diakonalt arbete	200 tkr
Karlshamn-Trensums pastorat – diakonalt arbete	50 tkr
Karlskrona-Aspö pastorat – diakonalt arbete	50 tkr
Lunds pastorat – diakonalt arbete	50 tkr
Helsingborgs pastorat – diakonalt arbete	50 tkr

- Fastställande av beslut om att ta Lockarps kyrka i Malmö ur bruk.
- Reviderat avtal mellan Evangelische Kirche in Mitteldeutschland och Lunds stift.
- Avtal gällande Pilgrimsarbetet i Lunds stift.
- Beslut gällande kyrkorådsutbildning för nyvalda förtroendevalda under 2018.
- Beslut angående stiftsstyrelsens delegationsordning.
- Fastställa riktlinjer för Intern styrning och kontroll för Lunds stiftskansli.
- Fastställa ny kris- och beredskapsplan för kyrklig beredskap i Lunds stift.
- Beslut angående revidering av policy för Internet- och e-postanvändning samt för användning av mobiltelefoner för stiftskansliet i Lund.
- Beslut angående revidering av alkohol- och drogpolicy för stiftskansliet i Lund.
- Bidrag till institutionssjälavården.
- Beslut att godkänna ansökan till ESF-projektet Arbetsinriktad rehabilitering i Lunds stift.
- Beslut om att kapellet i Tomasgården i Malmö pastorat tas ur bruk.
- Avtal med Ersta Sköndal Bräcke högskola och Lunds stift angående genomförande av och kostnad för forskningsprojektet Församling i förändring, delprojekt 1.

Årsredovisning 2017

Stiftsstyrelsen har under 2017 avgett remissyttranden för följande PM/remisser/enkäter:

- Yttrande på promemoria – översyn av kyrkoordningens bestämmelser i den kyrkliga indelningen.
- Yttrande på promemoria begravningsverksamhet – samordning och tillsyn m.m.
- Enkät angående biskopsval.

Av stiftsstyrelsens arbetsutskott beslut (utifrån delegation från stiftsstyrelsen) kan särskilt nämnas följande:

- Ansökan om medel för diakonal utveckling. Fyra församlingar har beviljats bidrag om 222 tkr till lönekostnad under 6 månader för nyinrättande av diakontjänst samt ett verksamhetsbidrag för diakonalt arbete om 100 tkr (en extra satsning i budget 2017).
- Beslut angående ersättning för utökat kontraktsuppdrag, utifrån att förändringar i kontraktindelningen har genomförts under året som har resulterat i att tre kontraktsprostar har fått ett väsentligt större ansvarsområde med flera församlingar och pastorat.

Vid framtagandet av remissyttranden har arbetsgrupper bildats av stiftskansliets tjänstemän och utsedda ledamöter från stiftsstyrelsen och domkapitlet. Genom samverkan mellan olika remissinstanser för Lunds stift kan aktuella ärenden belysas från olika perspektiv, något som leder till genomarbetade remissvar.

Stiftsstyrelsens ärenden har beretts av arbetsutskottet. Arbetsutskottet och stiftskansliets personal har på delegation från stiftsstyrelsen beslutat i ett stort antal ärenden.

Arbetsutskottet har haft ett arbetssätt som riktat sig både inåt och utåt i stiftets organisation. Arbetsutskottet har också varit aktivt som styrgrupp och referensgrupp i stiftsövergripande projekt, till exempel de projekt som finansieras med riktat församlingsbidrag och som ska leda till ökad långsiktig samverkan – GIP/GAS samt projekt med fokus på barn och unga, Lunds stifts undervisningsprojekt Inspirera lärande och samlas kring hoppet, samt ESF-projektet Nätverk Lunds stift.

MILJÖINFORMATION

Stiftet bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

FRAMTIDA UTVECKLING SAMT VÄSENTLIGA OSÄKERHETSFAKTORER

Medlemsutvecklingen i kombination med den ekonomiska utvecklingen i stort påverkar kyrkans ekonomi och av allt att döma kommer intäkterna från kyrkoavgiften kontinuerligt att minska. Det är en utmaning för Lunds stift att påverka den utvecklingen till exempel genom att främja mission och genom att visa på det goda arbete som görs i församlingarna. Samtidigt måste stiftet förbereda för minskade ekonomiska resurser i framtiden.

FINANSIERING

Kyrkoavgiften ökade med 2,6 mkr jämfört med föregående år till 56,5 mkr och stiftsbidraget ökade med knappt 0,5 mkr till 44,4 mkr. Den kraftiga ökningstakten i både kyrkoavgift och stiftsbidrag är dock av tillfällig karaktär och för nästkommande år kommer ökningstakten i kyrkoavgift bli betydligt svagare samtidigt som utjämnningssystemet förändras under 2018–2020 vilket kommer att innebära förändrade villkor och en neddragning av stiftsbidraget i sin helhet.

Resultatet för våra kapitalplaceringar blev 755 tkr bättre än budgeterat, en avkastning på 3,3 mkr. Vid årets utgång uppgick marknadsvärdet på Lunds stifts kapitalplaceringar till 108,3 mkr (102 mkr) mot bokfört värde om 90,6 mkr (87,3 mkr), ett dolt övervärde om 17,7 mkr (14,7 mkr). Kapitalplaceringarna följer Svenska kyrkans etiska riktlinjer och är placerat i Kammarkollegiets aktiekonsortium Spiran, Kammarkollegiets räntekonsortium, Kammarkollegiets företagsobligationskonsortium, Swedbank Roburs Talenten aktiefond Mega samt Swedbank Roburs Talenten räntefond Mega.

Kapitalförvaltare	Instrument	Bokfört värde	Marknadsvärde
Kammarkollegiet	Aktiekonsortiet Spiran	32,2	47,0
Kammarkollegiet	Räntekonsortiet	15,7	14,9
Kammarkollegiet	Företagsobligationskonsortiet	16,2	16,4
Swedbank Robur	Talenten Aktiefond Mega	14,3	18,3
Swedbank Robur	Talenten Räntefond Mega	12,2	11,7
Summa		90,6	108,3

Kassaflödet blev positivt om nästan 15 mkr, beroende dels på det positiva resultatet men även för att stiftet erhöll förskottsbetalning avseende riktat församlingsbidrag om 25 mkr under verksamhetsåret. Tidigare har dessa medel rekvirerats i efterhand.

Kommentar till det ekonomiska utfallet

Det sammanlagda resultatet är ett överskott om 4,2 mkr jämfört med det budgeterade resultatet om 1,1 mkr. Återigen beror det positiva resultatet på att personalkostnaderna understiger det budgeterade om ca 4 mkr. Eftersom strukturen med huvudprogram ändrades under verksamhetsåret kan ingen genomgripande analys genomföras.

Det egna kapitalet uppgår vid årets utgång till 97 mkr (93 mkr), vilket överstiger det uppsatta målkapitalet (50 mkr) med 47 mkr. Soliditeten minskar från 70,7% till 61,8% trots ett positivt resultat om 42 mkr. Detta beror på att balansomslutningen ökar från 131 mkr till 157 mkr, till stor del hänförligt till den förskottsinbetalning från kyrkokansliet avseende RFB som ökade kassan och avsättningar.

Årsredovisning 2017

FRAMTIDEN

Omvärlden är stadd i ständig förändring och det ställer Svenska kyrkan inför utmaningar. Utmaningarna som Svenska kyrkan står inför är såväl teologiska, ekonomiska som organisatoriska. Migrations- och flyktingfrågor, existentiell hälsa och social sammanhållning kommer fortsatt att vara utmaningar. Under 2018–2021 kommer stiftsorganisationens nya prioriteringar Mission, Närvaro i samhället, Samverkan och Ledarskap att prägla arbetet. Förväntan på en kyrka som är aktiv i samhället är stor i vårt stift och aktualiseras av migrations- och flyktingfrågorna, men också av kyrkan som aktör i den sociala ekonomin. Inom dessa områden kommer en betydande mängd externa medel att fortsätta att tillföras. Undervisning, ledarskapsfrågor, rekrytering liksom utbildning av ideella kommer att fortsätta att vara viktiga i den nära framtiden. En satsning på mission till dem som tillhör men inte delar kyrkans liv är viktig. Gudstjänstlivet i stiftets församlingar ska främjas och människor ska ges möjlighet att växa i sin tro.

Inför framtiden behöver arbetssättet att utvecklas generellt, så att det vid sidan av det kvalitetssäkrande stödet också lyfts ett missionsperspektiv i allt som görs, med önskad påföljd att det främjar utvecklingen av ideellt arbete. Samverkan med andra organisationer och myndigheter växte stort 2017 och lär växa även i framtiden.

Det har under flera år förts diskussioner om vad Svenska kyrkan kan göra för att minska medlemstappet. Även om frågan ständigt är aktuell har det senaste årets granskningar aktualiserat frågan på ett akut sätt. Undersökningar som nationell nivå genomfört visar att människors relation till kyrkan är skör och har blivit än skörare till följd av granskningar och debatt. Granskningarna har påverkat förtroendet för organisationen i negativ bemärkelse och i många fall leder granskningarna till att medlemmar lämnar kyrkan. Därför är det nödvändigt att redan nu arbeta med samordnade kommunikativa insatser för att dels återvinna förtroendet och dels för att bygga starkare relationer med medlemmar och därigenom minska framtida medlemstapp. Ett arbete behöver göras för att förmedla vad Svenska kyrkan gör till de medlemmar som är osäkra på sin tro och som har en församlingssvag eller ingen relation alls med sin församling. Medlemmar ur denna grupp lämnar kyrkan i samband med deklaration och kyrkoval. Det är också viktigt att inte glömma bort den gruppen medlemmar som har en tro och en församlingsnära relation. Stiftskansliets roll blir då att stödja församlingarna i deras kommunikation med medlemmarna och ge församlingarna verktyg för kommunikationen.

En annan tydlig utmaning för kyrkan är hoten mot en hållbar utveckling för hela planeten både när det gäller klimat, resurser, utveckling och rättvisa. Framöver bör vi arbeta för att integrera FNs 2030 mål i vårt miljö- och hållbarhetsarbete och verka för att uppnå en allt större medvetenhet så att hållbarhetsfrågorna blir en självklar del i allt arbete. En ny struktur för det arbetet på stiftskansliet är på gång. Biskopsbrevet om klimatet är nu fyra år gammalt. Men de uppmaningar som riktas till Svenska kyrkan i brevet äger fortfarande giltighet. Det finns all anledning att åter lyfta de skrivningar som finns i brevet för att ge mer energi åt hållbarhetsarbetet i våra församlingar och pastorat. Stiftskansliets arbete med fastigheter,

energieffektivisering, solceller och att se över upphandling är viktiga områden, men det praktiska och teologiska måste gå hand i hand. Det måste bli tydligt att åtgärderna är en del av att vara kyrka och att det blir en viktig del i församlingarnas uppdrag.

Egendomsnämnden arbetar kontinuerligt för en god förvaltning av Lunds stifts prästlönstillgångar och ett mål är att ha en över åren jämn och hög utdelning till församlingarna och utjämnningssystemet. Detta innebär bland annat ett välskött skogsbruk samt väl förvaltrade jordbruksfastigheter och fondmedel.

Genom att främja arbetet inom de gemensamma samverkansområdena GIP (Gemensam IT-plattform), GAS (Gemensamt administrativt stöd, ekonomi och personal), kan stiftet bidra till en hållbar utveckling och till att det finns en likvärdig kvalitet i hela stiftet trots olika förutsättningar. Att främja en för kyrkan gemensam finans- och inköspolicy bidrar också till hållbarhet. Arbetet med samverkan fortsätter under 2018 och kommer att struktureras upp, bland annat genom stiftskansliets nya organisation. År 2018 medför stora utmaningar även inom det kyrkoantikvariska området efter Kyrkomötets beslut avseende Gemensamt ansvar – fastigheter, kyrkor och utjämnningssystem.

Den 25 maj 2018 kommer den nya dataskyddsförordningen, GDPR, att träda i kraft. Det kommer att innebära utbildningsinsatser för de berörda enheterna i stiftet, samt behov av råd, stöd och hjälp till församlingar och pastorat.

Kompetensområden som efterfrågas av församlingarna i församlingsinstruktionerna, och där kansliet kan behöva förstärkas, är missionsinriktad kommunikation (relationen till medlemmar), religionsmöte, ekumenik och kunskap samt församlingsbygge. Arbete mot främlingsfientlighet och rasism och kompetens kring IOP och EU-projekt finns i organisationen nu, via tjänsteköp, men där behövs kompetenssäkras på sikt. Sju stycken pensionsavgångar på stiftskansliet kommer att ske under 2018. Det är viktigt att säkerställa att tjänsterna motsvarar framtida kompetensbehov vid stiftskansliet.

FLERÅRSÖVERSIKT

	2017	2016	2015	2014	2013
Allmänna förutsättningar					
Tillhöriga per 31 december (antal)	871 715	888 709	904 045	912 984	921 905
Tillhöriga per den 31 december (andel av invånarna i %)	58,9	60,0	62,1	63,3	64,6
Kyrkoavgift (%)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Medelantalet anställda omräknat till heltid	67	63	64	66	67

Intäkts- och kostnadsanalys (kk)

Verksamhetens intäkter	150 738	132 580	123 852	113 537	115 677
Verksamhetens resultat	884	391	6 499	1 841	4 077
Resultat från finansiella investeringar	3 305	3 317	4 047	3 404	2 950
Årets resultat	4 189	3 708	10 546	5 245	7 027

Kyrkoavgift (tkr)	56 492	53 848	54 306	52 953	50 810
- varav slutavräkning (tkr)	2 046	1 144	1 906	1 394	316
Personalkostnader/verksamhetens intäkter (%)	40,9	43,2	44,1	47,0	48,9
Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%)*	0,1	0,2	0,3	0,6	0,6

Ekonomisk ställning

Fastställt mål för det egna kapitalets storlek (kk)	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Eget kapital (kk)	97 067	92 877	89 169	78 623	73 378
Soliditet (%)	61,8	70,7	75,9	76,9	75,4
Värdesäkring av eget kapital (%)	4,5	4,2	13,4	7,1	10,6
Likviditet (%)	253%	360%	424%	437%	424%

Förvaltade stiftelser

Stiftet förvaltar 8 stiftelser med ett totalt utgående eget kapital om 19 436 kkr.

Nyckeltalsdefinitioner:

Kyrkoavgift (%): Anges i procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten.

Varav slutavräkning: För förklaring se redovisningsprinciper.

Soliditet: Eget kapital i förhållande till balansomslutning.

Värdesäkring av eget kapital: Årets resultat i förhållande till ingående eget kapital.

Likviditet (%): Uppgiften beräknas som utgående omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

Resultaträkning	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Kyrkoavgift		56 492	53 848
Erhållen inomkyrklig utjämning	2	44 390	43 920
Erhållna bidrag	3	32 834	22 410
Nettoomsättning	4	15 293	11 770
Övriga verksamhetsintäkter		1 729	632
Summa verksamhetens intäkter		150 738	132 580
Verksamhetens kostnader			
Lämnad inomkyrklig utjämning	2	-46 201	-39 864
Övriga externa kostnader	5, 6	-41 836	-34 789
Personalkostnader	7	-61 639	-57 328
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-178	-208
Summa verksamhetens kostnader		-149 854	-132 189
Verksamhetens resultat		884	391
Resultat från finansiella investeringar	8		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		3 307	3 318
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2	-1
Resultat efter finansiella poster		4 189	3 708
Årets resultat		4 189	3 708

Balansräkning	Not	2017-12-31	2016-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Inventarier, verktyg och installationer	9	960	377
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Långfristiga värdepappersinnehav	10	98	98
Långfristiga fordringar	11	10 000	-
		10 098	98
Summa anläggningstillgångar		11 058	475
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Kundfordringar		2 313	1 763
Aktuell skattefordran		1 983	1 983
Övriga fordringar		8 935	4 797
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	2 290	6 772
		15 521	15 315
Kortfristiga placeringar	10	90 606	87 363
		90 606	87 363
<u>Kassa och bank</u>		39 901	28 262
Summa omsättningstillgångar		146 028	130 940
Summa tillgångar		157 086	131 415

Balansräkning	Not	2017-12-31	2016-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserat resultat		92 878	89 169
Årets vinst		4 189	3 708
Summa eget kapital		97 067	92 877
Avsättningar	13	2 338	2 122
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		6 992	4 288
Skatteskulder		833	850
Övriga skulder	14	20 386	12 866
Villkorade bidrag	15	1 517	7 899
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	27 953	10 513
Summa kortfristiga skulder		57 681	36 416
Summa eget kapital och skulder		157 086	131 415

Eget kapital

	<u>Balanserat resultat</u>	<u>Årets resultat</u>
Eget kapital 2017-01-01	89 169	3 708
Omföring av föregående års resultat	3 708	-3 708
Årets resultat	-	<u>4 189</u>
Eget kapital 2017-12-31	92 877	4 189

Kassaflödesanalys	Not	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		4 189	3 708
<u>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</u>			
Av- och nedskrivningar		178	208
Ökning/minskning av avsättningar		216	87
		<u>4 583</u>	<u>4 003</u>
		_____	_____
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		4 583	4 003
<u>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</u>			
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar		-206	-1 761
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		21 265	9 138
		<u>25 642</u>	<u>11 380</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten		25 642	11 380
Investeringsverksamheten			
Förvärv/tillverkning av materiella anläggningstillgångar		-761	-392
Minskning/ökning av långfristiga fordringar	11	-10 000	5 950
		<u>-10 761</u>	<u>5 558</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-10 761	5 558
Finansieringsverksamheten			
<u>Kassaflöde från finansieringsverksamheten</u>		<u>0</u>	<u>0</u>
Årets kassaflöde		14 881	16 938
Likvida medel vid årets början		115 625	98 687
		<u>130 506</u>	<u>115 625</u>
Likvida medel vid årets slut		130 506	115 625

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Från och med räkenskapsåret 2014 upprättas årsredovisningen med tillämpning av årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska Kyrkans Redovisningskommitté (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning. Som för egen räkning inkluderas även medel där avsikten är att de helt eller delvis ska fördelas till andra juridiska personer men där fördelning grundas på beslut inom stiftet.

Kyrkoavgift

Svenska kyrkans huvudintäkt utgörs av kyrkoavgiften. I enlighet med lag om avgift till registrerat trossamfund får Svenska kyrkan statlig hjälp med uppbörd, taxering och indrivning av kyrkoavgiftsmedlen. Det slutliga utfallet av kyrkans avgiftsunderlag erhålls först två år efter avgiftsgrundande år och därför är Svenska kyrkan berättigad att uppbära ett förskott från staten, fördelat med en tolfedel per månad. Samtidigt med utbetalningen av förskottet sker en avräkning av det slutliga avgiftsunderlaget två år tillbaka. Kyrkoavgiften intäktsredovisas i takt med utbetalningarna från staten.

Erhållen inomkyrklig utjämning

Inom Svenska kyrkan finns ett utjämningssystem där Svenska kyrkans nationella nivå omfördelar medel mellan trossamfundets organisatoriska delar. Inom ramen för utjämningssystemet tilldelas stiftet årligen medel för viss basverksamhet inom stiftet (stiftsbidrag). Det beslutade stiftsbidraget kan erhållas dels via utbetalning från nationella nivån, dels i form av så kallad särskild utjämningsavgift från de stiftsvis förvaltade prästlönetillgångarna. Stiftsbidrag och särskild utjämningsavgift intäktsförs det år de avser.

Utöver den utjämning som regleras inom ramen för kyrkoordningen kan Svenska kyrkans högsta beslutande organ, kyrkomötet, besluta om att av nationella nivåns kapital fördela medel till regional och lokal nivå. Besluten är vanligtvis förenade med villkor. Intäktsredovisning sker då enligt de generella principerna för bidrag i K3, se nedan.

Erhållna gåvor, bidrag och offentliga bidrag

Erhållna gåvor redovisas som intäkt i den period de mottagits. Bidrag och offentliga bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Nettoomsättning

Intäkt av varor och tjänster redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Lämnad inomkyrklig utjämning och lämnade övriga bidrag

Stiftet utgör en länk i det inomkyrkliga utjämningssystemet som beskrivs under *Erhållen inomkyrklig utjämning* ovan. Såväl lämnad inomkyrklig utjämning som övriga lämnade bidrag skuldförs normalt

när beslut om bidrag fattas såvida det inte av beslutet framgår att bidraget ska finansieras med kommande års intäkter. I det senare fallet skuldförs bidraget först under det finansieringsår som anges i beslutet. Beslutade, ej skuldförda, lämnade bidrag redovisas som ansvarsförbindelse.

Leasing

All leasing, både när stiftet är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som intäkt/kostnad linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Ersättning till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Inkomstskatt

Stiftets inskränkta skattskyldighet regleras i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

I den mån stiftet bedriver näringsverksamhet är huvudregeln att näringsverksamheten är skattepliktig. Näringsverksamhet kan undantas från skatteplikt om den har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet eller är hävdvunnen finansieringskälla. Även normalt sett skattepliktig näringsverksamhet kan i vissa fall undantas från beskattning om huvudsaklighetsprincipen är tillämplig.

Vid fastighetsinnehav kan fastighetsinkomsten undantas från beskattning om fastigheten till mer än 50 % används för att främja det allmännyttiga ändamålet alternativt att hyresinkomsterna har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet. Stiftelsen är befriade från inkomstskatt i sin ideella verksamhet eftersom den uppfyller kraven som samhällsnyttig enligt skattelagstiftningen.

Materiella anläggningstillgångar

I stiftet finns materiella anläggningstillgångar redovisade enligt två olika definitioner i K3:

Som grundregel gäller att en materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

För ideell sektor gäller att materiell anläggningstillgång också omfattar fysisk tillgång som innehas för det ideella ändamålet även om grundregeln inte är uppfylld.

De flesta anläggningstillgångar har klassificerats utifrån den senare regeln då stiftets ändamål är religiös verksamhet.

Nedskrivningsprövning sker alltid för sådana tillgångar som inte längre uppfyller något av kraven ovan för att definieras som materiella anläggningstillgångar.

Inventarier med ett anskaffningsvärde under prisbasbeloppet har utifrån väsentlighetsbedömning redovisats som kostnad.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I

anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag och offentliga bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

En materiell anläggningstillgång som har betydande komponenter där skillnaden i förbrukning förväntas vara väsentlig, redovisas och skrivs av som separata enheter utifrån varje komponents nyttjandeperiod.

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponentens bokförda värde och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en materiell anläggningstillgång redovisas som Övriga verksamhetsintäkter respektive Övriga verksamhetskostnader.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Bilar	5 år
Datautrustning	3 år
Övriga inventarier, verktyg och installationer	5 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Materiella anläggningstillgångar skrivs ned enligt två huvudmetoder beroende på grunden för klassificering som materiell anläggningstillgång. Materiella anläggningstillgångar som används för att ge ekonomiska fördelar/kassaflöde skrivs ned enligt reglerna i K3, kapitel 27. De materiella anläggningstillgångar som innehas för det ideella ändamålet skrivs ned enligt kapitel 37, där det finns en grund- och en förenklingsregel. Tillämpad metod för nedskrivningar beskrivs i tilläggsupplysning i förekommande fall.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värderingen sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när stiftet blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och stiftet har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar stiftets in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificerar stiftet, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Not 2 Ekonomisk utjämning**Erhållen inomkyrklig utjämning**

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Stiftsbidrag	44 390	43 920

Lämnad ekonomisk utjämning

Kyrkobyggnadsbidrag	5 900	5 900
Bidrag till sjukhuskyrka	6 787	6 045
Bidrag till fängelsekyrka	1 374	1 249
Övriga bidrag	32 140	26 670
Summa	46 201	39 864

Not 3 Erhållna bidrag

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
<i>Bidrag redovisade i resultaträkningen</i>		
Flykting- och asylmedel	6 430	5 670
ESF-rådet	14 803	6 373
Övriga bidrag	4 361	1 391
Kyrkoantikvarisk ersättning	2 800	4 648
Riktat församlingsbidrag	4 440	4 328
Summa	<u>32 834</u>	<u>22 410</u>

Not 4 Nettoomsättning

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Kursavgifter	3 571	2 678
Varuförsäljning	-	7
Förvaltningsuppdrag	9 002	8 577
Övriga tjänster	2 310	138
Hysesintäkter	410	370
Summa	<u>15 293</u>	<u>11 770</u>

Not 5 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
<u>Kvalificerade revisorer</u>		
Revisionsuppdrag	100	174
Övriga tjänster	23	25
	<u>123</u>	<u>199</u>

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på stiftets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föränleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

Not 6 Operationella leasingavtal - leasetagare

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	3 943	3 731
	<u>3 943</u>	<u>3 731</u>
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	<u>3 943</u>	<u>3 731</u>

Den operationella leasingen utgörs i allt väsentligt av hyrda lokaler och maskiner. Avtal om lokaler avser Kapitelhuset och Biskopshuset, dessa lokaler hyrs på ett löpande avtal med 9 månaders uppsägningstid. Maskiner hyrs även dessa löpande med 12 månaders uppsägningstid.

Not 7 Personal

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
<i>Medelantalet anställda</i>		
Kvinnor	36	36
Män	31	27
	<u>67</u>	<u>63</u>
Totalt medelantal anställda	<u>67</u>	<u>63</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
I medelantalet anställda ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp 22 250 kr (22 200 kr). Detta har gjorts med stöd av BFNAR 2006:11.		
<i>Könsfördelningen i ledningsgruppen</i>		
<u>Antal ledamöter i ledningsgruppen på balansdagen</u>		
Kvinnor	5	5
Män	3	2
	—	—
Totalt	8	7
<i>Könsfördelningen i stiftsstyrelsen</i>		
<u>Antal stiftsstyrelseledamöter på balansdagen</u>		
Kvinnor	5	5
Män	8	8
	—	—
Totalt	21	20
<i>Löner, arvoden och andra ersättningar</i>		
Ledamöter i stiftsstyrelsen	1 917	1 911
Anställda	40 582	38 217
	<u>42 499</u>	<u>40 128</u>
 <i>Pensionskostnader och andra avgifter</i>		
Pensionskostnader till styrelse	157	263
Pensionskostnader till övriga anställda	3 496	2 847
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	13 731	12 667
	<u>17 384</u>	<u>15 777</u>

Not 8 Resultat från finansiella investeringar

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Räntor	55	96
Utdelning	2 738	2 736
Realisationsresultat vid försäljning	514	487
	<u>3 307</u>	<u>3 319</u>
Summa		

Not 9 Inventarier, verktyg och installationer

	<u>2017-12-31</u>	<u>2016-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärde	8 090	7 699
Inköp	761	392
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	8 851	8 091
Ingående avskrivningar	-7 714	-7 506
Årets avskrivningar	-178	-208
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 892	-7 714
Utgående redovisat värde	<u>959</u>	<u>377</u>

Not 10 Värdepappersinnehav

<u>Värdepappersinnehav (tkr)</u>	<u>Anskaffnings- värde</u>	<u>Bokfört värde</u>	<u>Marknadsvärde bokslutsdag</u>
<u>Långfristiga värdepappersinnehav</u>			
Berling Media AB 556191-0521	28	28	n/a
Kyrkans Försäkrings AB 556660-7965	70	70	n/a
-	98	98	n/a
<u>Kortfristiga placeringar</u>			
Noterade aktiefonder	46 496	46 496	65 298
Noterade räntebärande värdepapper	44 110	44 110	42 987
-	90 606	90 606	108 285
<u>Summa värdepappersinnehav</u>	<u>90 704</u>	<u>90 704</u>	<u>108 285</u>

Not 11 Långfristiga fordringar

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Ingående anskaffningsvärden	-	5 950
Tillkommande fordringar	10 000	-
Amorteringar, avgående fordringar	-	-5 950
Utgående ackumulerat anskaffningsvärden	10 000	0
Återföring nedskrivning	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående redovisat värde	<u>10 000</u>	<u>0</u>

Under året utbetalt 10 miljoner kronor i lån till Stiftelsen Lunds Stiftsgård för upprättande av "Andrum". Återstående låneutrymme för Stiftelsen Lunds Stiftsgård att avropa är 20 miljoner kronor.

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	<u>2017-12-31</u>	<u>2016-12-31</u>
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 386	5 876
Förutbetalda hyror	899	892
Arken bokkonto	5	5
Summa	<u>2 290</u>	<u>6 773</u>

Not 13 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	<u>2017-12-31</u>	<u>2016-12-31</u>
Förmånsbestämd ålderspension	2 338	2 122
Summa	<u>2 338</u>	<u>2 122</u>

Enligt kyrkans tjänstepensionsavtal har anställda med en månadslön överstigande cirka 38,4 tkr (2017) under vissa förutsättningar rätt till förmånsbestämd tjänstepension. Försäkring av intjänad pensionsrätt sker året efter inkomståret. Vid upprättande av denna årsredovisning är premiekostnaden

för 2017 inte känd varför den förmånsbestämda tjänstepensionen redovisas som en avsättning.

Not 14 Vidarförmedlade bidrag

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Under året mottagna bidrag	5 293	-
Under året förmedlade bidrag	-443	-
Utgående skuld	<u>4 850</u>	<u>0</u>

Not 15 Villkorade bidrag

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Ingående balans	7 899	2 861
Erhållet under året	3 996	15 023
Ianspråktaget under året	-10 378	-9 985
Summa utgående balans	1 517	7 899
<i>Specifikation av utgående balans</i>		
Dansk-skånskt prästkonvent	37	37
Lui kollekt	446	408
Kollekt flyktingarbete	295	363
SKUT	53	35
Övriga villkorade bidrag	686	7 056
Summa	1 517	7 899

Not 16 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	<u>2017-12-31</u>	<u>2016-12-31</u>
Upplupna semesterlöner	3 003	2 859
Upplupna sociala avgifter	567	515
Upplupna arbetsgivaravgifter	1 145	1 042
Upplupna löner	941	893
Avräkning riktade församlingsbidrag	20 301	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 997	5 205
Summa	<u>27 954</u>	<u>10 514</u>

Not 17 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

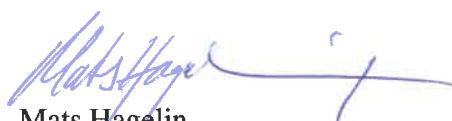
Lunds stifts ansökan om ESF-projektet Arbetsinriktad rehabilitering har beviljats för två år och Svenska ESF-rådet har bifallit Lunds stifts ansökan om stöd med 19 923 881 kronor. Stödet beräknas till 67 procent av de stödberättigande kostnaderna. Stödet uppgår till 96 procent av de totala stödberättigande kostnaderna exklusive ersättning till deltagare och bidrag i annat än pengar. Beslutet är giltigt från och med 1 maj 2018.

Forskningsprojektet Församling i förändring, delprojekt 1 startar upp, vilket är ett samarbete mellan Ersta Sköndal Bräcke högskola och Lunds stift.

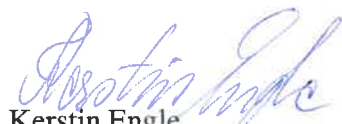
Lund 2018-03-28

Johan Tyrberg

Mats Hagelin
1:e vice ordförande

Kerstin Engle
2:e vice ordförande

Birger Wernersson

Anne-Marie Hansson

Roine Olsson

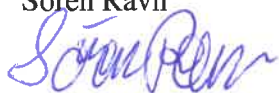

Lena Petersson

Elisabeth Kullenberg

Sören Ravn

Lars-Ivar Ericsson

Daniel Engström

Niklas Larsson

Linda Isberg

Vår revisionsberättelse har lämnats 2018-04-04.

PwC

A stylized signature in blue ink, consisting of the letters 'AT' in a cursive, interconnected font.

Anders Thulin

A signature in blue ink, written in a cursive script that reads 'Ann-Margret Olofsson'.

Ann-Margret Olofsson

A signature in blue ink, written in a cursive script that reads 'Lars Mylénberg'.

Lars Mylénberg

Revisionsberättelse

Till stiftsfullmäktige Lunds stift org.nr 252010-0070

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Lunds stift för år 2017.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Lunds stifts finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den icke-auktoriserade revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftet, enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är stiftsstyrelsen, som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av sid 1-28 i det ”tryckta” årsredovisningsdokumentet (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Stiftsstyrelsens ansvar

Det är stiftsstyrelsen, som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Stiftsstyrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar stiftsstyrelsen för bedömningen av stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om Trossamfundet Svenska kyrkan avser att upplösa stiftet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i stiftsstyrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att stiftsstyrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett stift inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera stiftsstyrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den icke-auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av stiftsstyrelsens förvaltning för Lunds stift för år 2017.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar stiftsstyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Stiftsstyrelsens ansvar

Stiftsstyrelsen ansvarar för stiftets organisation och förvaltningen av stiftets angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma stiftets ekonomiska situation och att tillse att stiftets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och stiftets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av stiftsstyrelsen i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Lund 2018-04-04

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Anders Thulin
Auktoriserad revisor

Ann-Margret Olofsson

Lars Mylénberg

Stiftsstyrelse

Nere från vänster: Lena Petersson, Birger Wernersson, biskop Johan Tyrberg, Linda Isberg, Kerstin Engle, Gudrun Bengtsson. Första trappan från vänster: Tonnie Borst Philipsson, Anne-Marie Hansson, Ulla-Britt Mattisson, Daniel Engström. Andra trappan från vänster: Mats Leijman, Roine Olsson, Aina Svensson, domprost Bo Sandahl. Tredje trappan från vänster: Birger Svensson, Joakim Persson, Kent Andersson. Fjärde trappan från vänster: Niklas Larsson, Lars-Ivar Ericson, Sören Ravn.

STIFTSSTYRELSEN ORDINARIE LEDAMÖTER OCH ERSÄTTARE

Biskop Johan Tyrberg, ordförande
Hagelin, Mats, vice ordförande
Kerstin Engle, andre vice ordförande
Daniel Engström
Lars Ivar Ericson
Anne-Marie Hansson
Linda Isberg
Elisabeth Kullenberg
Niklas Larsson
Roine Olsson
Lena Petersson
Sören Ravn
Birger Wernersson

Ersättare
Domprost Bo Sandahl
Kent Andersson
Gudrun Bengtsson
Karin Forsell
Lars Stellan Jönsson
Mats Leijman
Ulla-Britt Mattisson
Marie Nielsén
Joakim Persson
Tonnie Borst Philipsson
Aina Svensson
Marianne Åkerblad

Stiftsfullmäktige

STIFTSFULLMÄKTIGES ORDINARIE LEDAMÖTER 2018–2021

S (Arbetarepartiet- Socialdemokraterna)

Marie Nielsén
Robert Stenbeck
Hans Johansson
Kerstin Engle
Jan Olof Rosenberg
Birger Wernersson
Ann-Margret Olofsson
Roine Olsson
Ulla-Britt Mattisson
Lennart Hallengren
Anna Brandoné
Monica Molin
Kent Andersson
Gunilla Jannerstig
Lars Stellan Jönsson
Anne-Marie Hansson
Jan Erik Jönsson

BA (Borgerligt Alternativ)

Elisabeth Kullenberg
Per-Göran Jakobsson
Lennarth Förberg
Lena Gun-Britt Jönsson
Samuel Lilja
Ulla Malmgren
Mats Hagelin
Jenny Delén

C (Centerpartiet)

Kristina Backe
Ann-Marie Johnsson
Johan Vesterlund
Aina Svensson
Anneli Kihlstrand
Lars Ivar Ericson
Niklas Larsson
Birte Sandberg

FISK (Fria liberaler i Svenska kyrkan)

Per Johansson

FK (Frimodig kyrka)

Sven Hammarberg
Anders O Johansson
Magnus Nilsson

KR (Kristdemokrater i Svenska kyrkan)

Cecilia Engström
Birger Svensson

MPSK (Miljöpartister i Svenska kyrkan)

Siv Bildtsén

POSK (Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan)

Sune Karlsson
Robin Nord
Helena Tengstrand
Joakim Persson
Linda Isberg
Ingrid Petersson
Lena Petersson
Bo Christer Larsson
Magnus Holst

SD (Sverige-demokraterna)

Janne Daniel Engström
Karin Forsell
Gudrun Bengtsson
Sören Ravn
Bengt Johansson
Christer Bengtsson
Eivor Söderberg
Birgitta Markevärn
Lars Nilsson
Anders Jan-Åke Isaksson

ViSK (Vänstern i Svenska kyrkan)

Linda Sjöo
Tonnie Borst Philipsson
Viveka Söderdahl

ÖKA (Öppen kyrka – en kyrka för alla)

Emma Stene Jernqvist
Anders Nihlgård
Anna Kristin Bertilsson

STIFTSFULLMÄKTIGES ERSÄTTARE 2018–2021

S (Arbetarepartiet- Socialdemokraterna)

Anette Palm
Aina Modig Lindell
Magnus Andrell
Camilla Persson
Christer Florén
Claes Block
Maria Johanna Deul Rai Hanson
Björn Stigborg
Lena Britt-Louise Ekstrand
Pia Ingvarsson

BA (Borgerligt Alternativ)

Elisabet Lindqvist
Marianne Åkerblad
Ingela Sylwander
Bo Sven Gunnar Silverbern

C (Centerpartiet)

Maria Jönsson
Hans-Åke Jönsson
Berit Pagels
David Liljedal
Lisbeth Göranson
Anna-Lena Weberup

FISK (Fria liberaler i Svenska kyrkan)

Stefan Sörensson
Marcus Romedahl

FK (Frimodig kyrka)

Kent Hallström
Alf Fors
Dan Sarker

KR (Kristdemokrater i Svenska kyrkan)

Bente Unosson
Svante Kjellén

MPSK (Miljöpartister i Svenska kyrkan)

Carl Henrik Henriz
Ann Stenberg

POSK (Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan)

Ville Trygg
Marchen Adébo
Anneli Väpnare
Krister Persson
Evelina Bladh Winborg

SD (Sverigedemokraterna)

Stefan Borg
Bengt-Olof Bengtsson
Linda Lindberg
Jonatan Andersson
Glen Arne Ronnie Nilsson

ViSK (Vänstern i Svenska kyrkan)

Per Håkansson
Marcus Ekdahl

ÖKA (Öppen kyrka – en kyrka för alla)

Elisabeth Hansson
Filip Hällefors

Luther och påven sida vid sida

I december 2017 avtäcktes två bronsbyster, en av Martin Luther och en av påven Franciskus, på Domkapitlets gård i Lund. Bysterna ska påminna om den ekumeniska gudstjänst som hölls i Lunds domkyrka 2016 då bland andra påven deltog.

VID CEREMONIN AVTÄCKTES bysterna av biskop Johan Tyrberg och pater Pascal. Tal hölls av biskopen, pater Pascal, konstnären Johan Falkman och donatorn Anders Jarlskog. Dagen till ära sjöngs en av Luthers psalmer som fått nyskriven musik av Johan Falkman. Dessutom spelades musik från gudstjänsten den 31 oktober 2016.

I sitt tal lyfte biskop Johan att bysterna bygger broar mellan dessa två personer, två olika tider och perspektiv, mellan en inbjudan och en ankomst.

– Martin Luther bjöd in påven för att samtala om viktiga saker i sin älskade kyrka och påven kom... 2016 och då till Lund! Detta har uppmärksammats i hela världen. Bysterna påminner oss om det som hänt och kallar oss att vara stolta och att ta ansvar för konsekvenserna. Vi behöver föra arvet vidare gällande fred, försoning och kärlek.

Verken är signerade Johan Falkman som är känd för sin porträttkonst och för stora oljemålningar i expressionistisk stil. Religiösa motiv förekommer ofta.

Dina verk har många bibliska motiv. Du verkar ständigt ösa ur den Heliga Skrift.

Vilken betydelse har Bibeln för dig?

– Bibeln är en av mina största inspirationskällor. Bibeln ägs av alla. Den ger dig gåvor. Den är så rik på berättelser och bilder. Du kan göra vad du vill av den och den är en nåd att ta del av. Allt i Bibeln lär dig något.

– Jag ser den som en livets bok, en mytologisk bok som leder till nya upptäckter. Den är full av symboler för människans liv.

I Bibeln ryms de stora djupa erfarenheterna och omvandlas till ord som klingar sant för såväl tusentals år sedan som nu. Allt har hänt förut. Ingenting är nytt under solen. Och det finns en tid för allt som det står i Predikaren.

– I vår konstlade värld där vi överöses med en oerhörd mängd budskap behöver vi hitta tillbaka till det enkla, det basala. Där finner man en väg in genom det rena och klara språket i Bibeln.

Har du något Bibelord du återkommer till?

– ”Min Gud, varför har du övergivit mig?” Häri vilar, för mig, kristendomens största mysterium. Det är oerhört starkt. Man kan inte hitta på det.

– Jesu ansikte finns alltid inom mig när jag arbetar. Den moderna porträttkonsten – om vi räknar modernismens inträde vid Durer och renässansen istället för vid Manet – bygger helt på Ecce Homo, alltså ”Se människan” som reflekteras genom Jesus porträtt – främst före, under och efter tortyren. Alla finns i honom och han finns i alla.

– Vi kan inte styra över naturen och vi råar inte över döden. Jag har haft döden som tema sedan unga år. Det är inget jag växer ifrån. Snarare fördjupas det temat mer och mer. Livet för en dit.

Döden kan verka förlösande och frigöra skaparkraft och skaparglöd menar Johan.

– Samma dag som min mamma dog började jag att skulptera Luther. I dödens ögonblick finns det en sanning för de levande att ta till sig. Då kan en helig dialog och ett samtal med Gud uppstå.

Bibeln är den skånske konstnären Johan Falkmans största inspirationskälla. Här ses Johan i sin ateljé invid ett porträtt av Herodes.

Vid en festlig ceremoni med musik, sång och tal – som samlade en bra bit över hundra personer – togs de två bysterna emot av biskop Johan Tyrberg.

– Det finns en viss försyn i det som händer. Jag tror det var mening att jag skulle göra det här arbetet.

Samma år som Johans mamma dog, 2016, besökte påve Franciskus Lund. Då hade Johan redan fått en beställning av Anders Jarlskog, vd för ett finansbolag, att skapa byster föreställande påven och Luther.

Johan gjorde efterforskningar och läste på. Skådespelaren Johan Rabaeus har suttit modell för Luther.

– Efter ett visst letande kom jag på att Rabaeus var helt rätt man. Det var inte aktuellt eller intressant att skapa en kopia av tidigare bilder.

2017 var det 500 år sedan Luther spikade upp sina teser på slottskyrkans port i Wittenberg, något som blev startskottet för reformationen. Hur ser du på Luther?

– Jag är uppväxt i en luthersk mentalitet och fostrad i den inställningen. För mig är Luthers huvudbudskap att du har fått nåden av Gud att leva, men du måste själv skapa förutsättningarna för ditt liv. Du bär ansvaret.

Maria Lundström

Johan Falkman är från Trelleborg. Genombrottet kom 2006 med porträttutställningen på Kulturen i Lund kallad "Odödlighet – Porträtt av läkare". Utställningen slog publikrekord. Falkman är också författare och performancekonstnär och arbetar med både film, dramatik och musik. Han har givit ut flera böcker, skrifter och musikinspelningar.

Ett allkonstverk om Luther signerat Johan Falkman framfördes i S:t Nicolai kyrka i Trelleborgs i oktober 2017. I februari-mars 2018 uppfördes det i Lunds domkyrka. I verket gestaltar Johan Rabaeus Luther, Hans Peter Ed påven genom tiderna och Michael Jansson den Helige Franciskus.

LUNDS STIFT

ORGANISATIONSNUMMER: 252010-0070

POSTADRESS: BOX 32, 221 00 LUND

BESÖKSADRESS: KRAFTS TORG 12 B, 223 50 LUND
046-15 55 00 (VÄXEL)

LUNDSSTIFT@SVENSKAKYRKAN.SE

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/LUNDSSTIFT

OMSLAGSBILD: BELLA FLODÉN, LUNDS STIFT

GRAFISK FORM: SVENSKA KYRKAN I LUND